

O, dennenboom, o, dennenboom

wat zijn uw
lichtjes
wonderschoon

door Rob Beurse

Elke tweede zaterdag van de maand december is het zover. Dan worden op het veldje aan de Zeemanlaan de lichtjes ontstoken van de grote 'dennenboom'. Terwijl de toegestroomde wijkbewoners uit volle borst kerstliedjes zingen gaat de 'glühwein' en warme chocolade rond en zijn er versnaperingen. Wij spraken met de man die vanaf de eerste keer bij de organisatie van dit feestelijke lichtjes feest betrokken is: Frank van Akkeren. Hij noemt de boom: "een lichtpunt voor de wijk in de donkere dagen voor kerst". (in dit geval)

Dertien jaar geleden opperde toenmalig bestuurslid van de wijkvereniging Hein Teeuwen het idee om een feestelijk verlichte kerstboom neer te zetten op het veldje aan de Zeemanlaan. Hij benaderde een paar mensen van de 'werkgroep Zeemanlaan', waaronder Frank van Akkeren. Aanvankelijk werd er door een klein groepje wijkbewoners met inzet van een kerstman tijdens het ontsteken 'samengeschoold' op het veldje. Maar in de volgende jaren groeide het uit tot een grote feestelijke ontmoetingsgelegenheid.

"Dat kun je wel zo stellen", bevestigt Frank. "Vorig jaar telden we ondanks het slechte weer meer dan 160 bezoekers." Hij is de laatste jaren verantwoordelijk

voor wat hij noemt 'de inwendige mens'. Hij staat achter de bar en voorziet samen met Marc van Os en John van den Helder de aanwezigen van glühwein, warme chocolade, limonade, koekjes, chocolaatjes enzovoorts. Vroeger was dat anders. Toen was die afbakening van verantwoordelijkheden vanwege de kleinschaligheid nog niet nodig. "De eerste drie jaar bijvoorbeeld", weet Frank, "kwam de elektriciteit voor de lichtjes in de kerstboom bij mij thuis vandaan. Gat in het dak gezaagd, snoeren naar binnen en 'voila' de boom werd met 220 volt van stroom voorzien." Maar dat werd hem toch wat te tricky.

> Lees verder op pagina 2.

voormalig
Joods Weeshuis

En verder...

- 4 Nieuwbouw St. Josephschool
- 6 Nieuwe bestemming voormalig Joods Weeshuis
- 8 Adoptie herdenkingsplaquette
- 9 Beschermd stadsgezicht
- 10 STOOM
- 15 Kunst over de vloer
- 16 Nieuwbouw Lorentzhof
- 19 Groentekraam Lammenschans
- 20 Muziekpodium Vredeskerk
- 36 Kerstmis in de kerken in de buurt

Vereniging **Professoren- & Burgemeesterswijk**

Redactioneel

Nieuwigheden

Het eerste en belangrijkste wat we met onze Wijkkrant willen bereiken is dat u hem leest. Daartoe moet het blad u uitnodigen. De artikelen moeten over aansprekende onderwerpen gaan en goed en toegankelijk geschreven worden. Maar daarmee alleen zijn we er niet. Ook de vormgeving is een niet te verwaarlozen aspect van het bereiken van ons doel: van u. Als nieuwe hoofdredacteur ben ik er van overtuigd dat vormgeving een proces is dat je voortdurend moet toetsen en wegen. Dat hebben we dan ook met de vormgeving van de Wijkkrant opnieuw gedaan. Voor u ligt de eerste versie in dit nieuwe jasje. We hebben de wijk ook visueel centraal gesteld. Daarnaast hebben we voor een drie kolommenstructuur gekozen: beweeglijker, verrassender met meer illustratieve mogelijkheden en toch rustig voor het oog.

Ik hoop dat u zult genieten van dit 'eerste' vernieuwde nummer. Aan de inhoud zal het zeker niet liggen. Ons redactieteam, dat inmiddels met drie wijkbewoners is uitgebreid, heeft ook deze keer weer voortreffelijke artikelen geschreven. Naast de ons zo vertrouwde rubrieken wordt er vooruit geblikt op de aanstaande traditionele kerstborrel en er wordt teruggekeken naar de successen van Kunst over de Vloer en het Muziekpodium. Wij spraken met Frits van Oosten over de komende verbouwing van zorgcentrum Lorentzhof. We doen verslag van de voorgenomen verbouwing van de St. Josephschool. En natuurlijk is er veel te vertellen over het aanstaande heroïneproject en de komst van het beschermd stadsgezicht. We vragen de onlangs in de wijk gestarte groenteman naar zijn bevindingen en zo is er nog

veel meer. Om het 'grote' kerstverlof, waar velen mee te maken zullen krijgen, toch in een ontspannen sfeer door te kunnen brengen, heeft de auteur van de rubriek 'De Professor' ons verrast met een verrukkelijke 'professorenpuzzel'. En dat is ook nieuw.

Ik wens u namens de redactie prettige kerstdagen en een goede jaarwisseling.

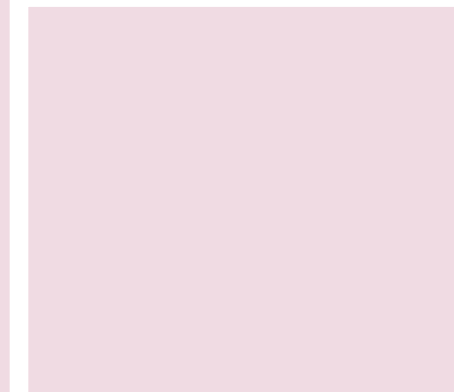
Rob Beurse, hoofdredacteur

> Vervolg voorpagina

En toen de stoppen een paar keer doorsloegen is er gezocht naar een andere oplossing. Die werd gevonden bij Uitzendbureau Luba die indertijd boven Van Harteveld gevestigd was. "Luba heeft voor ons een contactdoos naast zijn reclameverlichting gemaakt die we mochten gebruiken. Die gebruikstoestemming heeft de volgende bewoner van het pand overgenomen." Inmiddels was er uit veiligheidsoverwegingen al overgestapt op een 12 volts verlichting.

Spannend

Het is volgens Frank altijd weer spannend wat voor boom er komt. "Soms krijgen we hem van de gemeente, soms moeten we hem zelf aanschaffen bij een tuincentrum. De kwaliteit is nogal eens wisselvallig. Datzelfde geldt voor de kwaliteit van het plaatsen." Indertijd is er een heel grote kerstboomstandaard in de grond geplaatst. Die bestaat uit een grote stalen koker in een blokbeton gegoten. Die koker staat net onder de hoogte van het veld. Nu is het de kunst de voet van de boom zodanig te bewerken en te plaatsen dat hij zonder speling, vast in de koker staat. "Dat is een van de dingen

▪ Frank van Akkeren (links) helpt bij het uitdelen van de warme chocolade, glühwein en versnaperingen.

die we altijd goed in de gaten moeten houden, want anders staat de boom bij een beetje wind in no-time scheef", zegt Frank.

En dan het optuigen. Dat is bijna een vak apart. Met behulp van een ladder en een zogeheten ringenstok uit de gymzaal worden de snoeren met de lichtjes rond de boom gewikkeld. "Een klus die je niet door iedereen kunt laten doen", huivert Frank. "Er zo hoog op de ladder voor zorgen dat de aansluitingen allemaal hoog in de boom samenkomen is niet eenvoudig. En dan heb ik het nog niet eens over

Een en al warmte
en gezelligheid.

eventuele wind." Volgens een wisselend schema hangt iemand de lampjes in de boom. Dit jaar is dat Zeemanlaanbewoner Ronald Ligny. Hij is deze keer van plan om er een hoogwerker bij te gebruiken. Bedrijf HWS Verhuur uit Leiden heeft aangeboden hem met die hoogwerker bij te staan.

Beveiliging

En vervolgens moet de boom beveiligd worden. "Je gelooft het niet, maar we

moeten hem echt beveiligen zodat hij niet door een stel onverlaten kan worden omgezaagd”, zegt Frank. Hij kan er nog kwaad om worden. “Op een avond kwamen we nogal laat thuis toen we zagen dat de boom was ‘omgewaaid’. Bij de boom stonden wat jongens. Ik er op af met de opmerking dat ze lichtjes wel konden laten zitten want die haalden we er zelf wel uit. Ze verdwenen als een speer. Pas toen zagen we dat de boom niet was omgewaaid maar omgezaagd. Later vonden we bij het opruimen van de bosjes om het veldje een splinternieuwe zaag. Aanleiding dus om de boom met ijzerdraad te beschermen tegen zaagvandalisten.”

Als de boom aangekleed is, wordt er volgens traditie rond het middaguur door het opbouwteam snert en brood gegeten bij de familie Van Akkeren.

Veel werk

Er is voor de kerstboomviering een goed uitgewerkt draaiboek. Hoewel Frank eigenlijk alleen verantwoordelijk is voor de hapjes en de drankjes houdt hij het draaiboek toch scherp in de gaten, want er moet veel gebeuren. Marc en John regelen de inkoop. Ronald zorgt voor de ‘warmhoud’ gamellen. Weer anderen

plantsoen Zeemanlaan

De feestelijke ontsteking van de lichtjes van de Kerstboom is inmiddels uitgegroeid tot een traditie met een gezellig samenkomen van jong en oud.

**Voor de kinderen is er limonade en warme chocomel;
Voor de ouderen is er glühwein;
Net als voorgaande jaren zullen er weer Kerstliederen worden gezongen.**

Op zaterdag 15 december om precies 17.00 uur gaan de lichtjes voor het eerst weer aan. De Wijkvereniging en Werkgroep Zeemanlaan nodigen iedereen uit om hierbij aanwezig te zijn. Tot zaterdag 15 december.

warmen de glühwein en de chocolade melk op. De tenten moeten gehaald en opgezet worden. Er moet verlichting in komen. De ‘bar’ moet ingericht worden. De muzikbox geplaatst en getest. En er moet stroom zijn. De liedjes moeten worden gekopieerd. Kort om, heel veel werk.

en de andere leden van de werkgroep Zeemanlaan, dat al hun inspanningen niet voor niets zijn geweest. Zo vlak voor kerst samen met de wijkbewoners onder de boom, wat kan een mens zich nog meer wensen. <

Maar als uiteindelijk 's middags om vijf uur de tent vol loopt met blijde mensen, de lichtjes worden ontstoken, de vuurkorven knetteren, Thomas van Duin zijn hartverwarmende woorden spreekt, de liedjes tegen de huizen weergalmen en iedereen samen met elkaar geniet van een glas glühwein of kop warme chocolade-melk, dan weten Frank

Het vervult mij met trots dat ik verhuis naar een ander plekje in deze geheel vernieuwde wijkkrant en de nieuwe hoofdredacteur ook met een welkomst-column gaat beginnen. Het is onder zijn bezielende leiding dat we deze metamorfose meemaken. We zijn benieuwd wat u er van vindt.

Bij het aanbreken van de maand december begin ik al te denken aan ons kerstfeest. In het interview zegt Frank van Akkeren, organisator van het eerste uur, dat de beklimming van de ladder om de boom op te tuigen niet voor iedereen is weggelegd. Ik heb diverse malen een handje geholpen bij deze klus en zelfs meerdere keren op die ladder gestaan. Bij flinke wind, regen en sneeuw. En u

Bedaagd hectisch

moet weten dat ik hoogtevrees heb. Maar ik wilde me niet laten kennen. Gelukkig zijn er andere, stoere mannen die nooit een kik geven. Nu schijnt het dat er een hoogwerker aan te pas gaat komen. Daar gaat de optuig-romantiek. De inhoud van de krant blijft als vanouds: de bekende rubrieken, berichten en beelden over wijkactiviteiten en natuurlijk diverse actuele ontwikkelingen. We hebben nog nooit zoveel journalistieke medewerkers gehad als nu! Als wijkvereniging zitten wij gelukkig dicht bij diverse vuren, zodat we de belangen van de wijk scherp in de gaten kunnen houden. U leest natuurlijk over de voortgang rond de komende nieuwe gebruikers van het voormalig Joods weeshuis, ook wel oud-GGD-gebouw genoemd. De gemeente is bezig om nieuwe regels voor huisaanpassingen voor de buitenzijde te ontwikkelen vanwege het aanstaand ‘beschermd stadsgezicht’. We

kijken kritisch mee. U leest over de fraaie nieuwbouwplannen die de Lorentzhof samen met corporatie Ons Doel wil realiseren. Behalve de Lorentzschool gaat nu ook de St. Josephschool een nieuwe school bouwen. Ook in combinatie met woningen. Eerdaags is overigens de rechtszitting over ons beroep tegen de geplande appartementen bij de nieuwe Lorentzschool. We blijven ruimte voor spelen voor ruim 900 leerlingen veel belangrijker vinden. Ik durf het bijna niet te zeggen, maar eerdaags vergadert de Koninginnedaggroep al over het feest in 2008. Hoe een bedaagde wijk soms bijna hectisch kan zijn. <

Met de zin 'De Sint Josephschool timmert aan de basis' opent de website van de St. Josephschool. Op de site gaat het over leren en ontwikkelen, maar voor dit artikel is het nodig dat de zin letterlijk genomen wordt. De Sint Josephschool gaat namelijk bouwen aan een nieuw schoolgebouw.

door Jacqueline Weeda

De Sint Josephschool timmert

Ongeveer vijftientig jaar geleden zag het scholenlandschap in onze wijk er anders uit. Scholen die we nu niet meer terugvinden waren onder meer: De Don Boscoschool aan wat nu het Professorenpad is, de Petruschool aan de Lorentzkade en de Pestalozzischool op de plek waar nu de nieuwbouw van het Bonaventuracollege is gevestigd. Scholen hebben altijd te maken met een fluctuerend aantal leerlingen. Vestigen zich veel jonge gezinnen in een wijk, dan worden de scholen vanzelfsprekend groter. Groeien vervolgens de kinderen, dan krimpen de scholen weer, totdat nieuwe jonge gezinnen weer in de wijk komen wonen. In een tijd van krimp werden vele scholen gesloten. De huidige St. Josephschool, gebouwd in 1959, bleef overeind en kreeg er leerlingen bij uit de Petruschool en de Paus Johannes-school uit Leiden Zuid-West. Pakweg tien jaar geleden begon de St. Josephschool te groeien van ongeveer 300 leerlingen naar ongeveer 600 nú. Al geruime tijd brengt dit huisvestingsproblemen met zich mee. Samengevat kan van de huidige huisvesting worden gezegd dat ze 'gedateerd' is en 'te krap'.

Renovatie of nieuwbouw?

Bestuurlijk is de St. Josephschool één van de scholen van het SKOL (Stichting Katholiek Onderwijs Leiden). Het SKOL legde in eerste instantie een verzoek tot renovatie neer bij Architectenbureau Van Reijzen en Verbeek. Dit bureau heeft op meerdere manieren affiniteit met onze

wijk: niet alleen is het kantoor in onze wijk gevestigd; architect Verbeek is ook in deze wijk geboren.

Er is ruime ervaring met scholenbouw; zo staat ook onder het ontwerp van de

'Renoveren is niet verstandig, de scholen hebben teveel kwalen'

nieuwe Roomburgschool de handtekening van deze architecten. Na beoordeling van de schoolgebouwen leek renovatie niet verstandig om twee redenen: het aantal leerlingen blijft moeilijk onder te brengen in beide gebouwen, ook na renovatie, én de oude gebouwen hebben teveel kwalen, waardoor renovatie niet lonend zou zijn. Nieuwbouw lag dus meer voor de hand. Een effectieve oplossing werd gevonden door in de nieuwbouwplannen zowel ruimte te maken voor de Buitenschoolse Opvang (BSO) 'de Basisbende', als voor een nieuwe, geïntegreerde gymzaal. Op deze manier kan de ruimte goed en effectief worden benut en blijft er ruimte over voor twee schoolpleinen die in grootte tegemoet komen aan het aantal leerlingen. Een en ander is totstandgekomen in voortdurend overleg met de toekomstige gebruikers. Behalve bestuur, directie en team van de school is ook de Medezeggenschapsraad van de

St. Josephschool nauw betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe gebouw. Over en weer wordt de samenwerking goed genoemd en alle partijen zien om eigen redenen uit naar de realisatie van de nieuwbouw.

Waar moet rekening mee worden gehouden?

Overeenkomstig het bestemmingsplan is nieuwbouw op deze locatie aan regels gebonden. Zo mogen gebouwen niet hoger worden dan de woningbouw aan de overzijde van de Oppenheimstraat, en dienen de nieuwe gebouwen op een voorgeschreven aantal meters afstand te worden gebouwd van de bestaande bouw. Er mogen nieuwe woningen komen, maar niet méér dan 25, waarbij de parkeergelegenheid (gedeeltelijk) ondergronds moet worden gerealiseerd. Een zeer belangrijk voorschrift luidt dat maximaal 50% van de oppervlakte mag worden bebouwd. De stedenbouwer van Leiden legde als wens neer, dat minimaal 70% van de straatlengte moet worden bebouwd, naar analogie van de woningen aan de overkant van de Oppenheimstraat. De architecten op hun beurt ontwikkelden met succes een open verbinding tussen de straat en de schoolpleinen. De voorgenomen bouw wordt nu onderbroken door een flinke open ruimte die het schoolplein ontsluit. Daarnaast toetst ook de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK). De meeste mensen kennen dit orgaan beter als de 'welstandscommissie'. Informeel

▪ **Links:** De huidige huisvesting : 'gedateerd' en 'te krap'.

Onder: In de nieuwbouwplannen is zowel ruimte voor de Buitenschoolse Opvang (BSO) 'de Basisbende', als voor een nieuwe, geïntegreerde gymzaal.

aan de basis

heeft de commissie het plan al onder ogen gehad en is enthousiast. De wijkvereniging Professoren- en Burgemeesterswijk wil goed in de gaten houden dat de wijk niet overvol gebouwd wordt en dat het typische karakter van de wijk behouden blijft. Ruimte en groen zijn belangrijk. Ook de verkeersveiligheid is een punt van zorg.

In de komende tijd, als het definitieve plan bij de gemeente wordt ingediend, krijgt ook onze wijkvereniging gelegenheid om deze belangen te toetsen.

Hoe gaat het nu worden?

Het nieuwe schoolgebouw zal staan aan de kant waar nu de oude St. Josephschool is gevestigd en heeft ruimte voor zesentwintig klaslokalen. Globaal betekent dit drie maal acht groepen voor respectievelijk de onderbouw, de middenbouw en de bovenbouw. Er zijn dan nog twee extra lokalen die ingezet kunnen worden waar dat nodig is. De school krijgt een inpandige gymzaal en een ruime aula met een podium, terwijl de BSO zal worden ondergebracht aan de voorkant van het nieuwe gebouw. Omdat het aantal leerlingen van een basisschool kan fluctueren, is ervoor gekozen om in de nieuwe school een aantal ruimten flexibel te maken. Bij oplevering worden ze ingezet als lokalen, maar als het aantal leerlingen krimpt is het mogelijk om deze ruimten om te zetten in appartementen. Dit worden de 'schoolwoningen' genoemd. Er is op termijn een mogelijkheid voor maximaal

acht schoolwoningen. Het linker schoolgebouw, aanvankelijk bestemd voor de Lorentzschool, maar nu gebruikt door de St. Josephschool, zal in tweede instantie worden vervangen door 16 woningen, die maximaal driehoog zullen worden gebouwd. Onder deze woningen zal parkeerruimte worden gemaakt. De twee oude schoolgebouwen zullen uiteindelijk allebei voor de nieuwbouw wijken. Ook alle gebouwen achter de huidige St. Josephschool, zowel de noodgebouwen als de huisvesting van de BSO gaan tegen de vlakke, evenals de oude gymzaal. Daarentegen blijft het relatief nieuwe gebouw van 'Het Peuterpalet' gewoon staan, net als het langwerpige gebouw van de BSO links achteraan op het terrein.

Een klein gedeelte van de nieuwbouw zal vier verdiepingen hoog worden, terwijl de rest van het gebouw drie verdiepingen telt. Rondom de school blijft voldoende ruimte over voor twee schoolpleinen. De nieuwbouw blijft in oppervlakte onder de maximale grens van 50%, terwijl de rommelige versnippering van gebouwen en gebouwtjes tot het verleden zal gaan behoren.

'De wijkvereniging wil goed in de gaten houden dat de wijk niet overvol wordt'

Hoe nu verder?

Er is de St. Josephschool veel aan gelegen om op goede voet te blijven met de omwonenden. Op korte termijn gaat de St. Josephschool voor hen een informatieavond organiseren. Ook voor de ouders van de school worden binnenkort informatieavonden gehouden.

Er is enige voortvarendheid geboden, immers: de leerlingen van de St. Josephschool zullen gedurende de bouw elders moeten worden ondergebracht. Het meest voor de hand liggend zijn de noodlokalen op het Trigonterrein die op dit moment worden gebruikt door de Lorentzschool. Gezien de tijdelijke aard van deze noodlokalen zou het wenselijk zijn wanneer de St. Josephschool zo snel mogelijk na het vertrek van de Lorentzschool de noodlokalen overneemt. Maar omdat het Trigonterrein niet alle leerlingen van de St. Josephschool kan herbergen, blijft gedurende de bouw van de nieuwe school het oude Lorentzgebouw in gebruik als schoolgebouw en als ruimte voor de BSO. Dat betekent: links in de straat schoolse bedrijvigheid; rechts in de straat bouwbedrijvigheid. De verkeersstromen zullen gedurende die tijd goed moeten worden gescheiden, en er zullen duidelijke afspraken gemaakt moeten worden in verband met de veiligheid. Samen met de bouwers, de gemeente en de wijk wil de St. Josephschool hiervoor zorgdragen. Naar het zich nu laat aanzien, zullen in 2008 de formele procedures voor de bouw worden doorlopen. Dat betekent concreet dat de vergunning en de financiering rondkomen. In 2009 zal dan worden gestart met de bouw.

Tot slot

De St. Josephschool was een kleine, knusse school met grote betrokkenheid naar leerlingen en wijk, en goede saamhorigheid onderling. Het streven is om die betrokkenheid en saamhorigheid te behouden, daar waar het kleinschalige onvermijdelijk is verdwenen. Hier zet de school op in, zowel naar leerlingen en ouders als naar omwonenden en wijk. De nieuwbouw zal dit streven kunnen illustreren. <

Nieuwe bestemming voormalig Joods Weeshuis in 2008 van start

door Thomas van Duin

- De zijkant van het GGD-gebouw waar de verstrekking van methadon nu al plaats vindt en straks die van de heroïne.

De gemeente Leiden neemt de tijd om tot een afgewogen beheerplan te komen voor de nieuwe bestemming van het voormalig Joods weeshuis. Diverse belanghebbenden zijn hierbij betrokken. Ook zal er een uitgebreid bewonersonderzoek worden gehouden. Het pand, voor het laatst in gebruik als hoofdvestiging van de Leidse GGD, zal in de loop van 2008 gereed gemaakt worden. Als eerste gaat het medisch heroïneproject van start. Op 15 december aanstaande is iedereen welkom in het pand om zich te laten informeren.

Rijkssubsidie

Al een half jaar is de gemeente Leiden in overleg met diverse belanghebbenden om tot een goed plan te komen. Weliswaar is de komst van het medisch heroïneproject in de nieuwere zijvleugel van het historisch pand de belangrijkste aanleiding, maar er wordt ook gesproken over de gevolgen voor de buurt van de komst van de nieuwe gebruikers van het hoofdgebouw. Dit zijn een eerstelijns

gezondheidscentrum en de Leidse vestiging van organisatie voor verslavingszorg De Brijder (voorheen Parnassia). Deze voorzieningen zullen tot flinke aanloop van bezoekers gaan leiden, te voet, per fiets en met de auto. Tot slot zal ook de bestaande methadonverstrekking worden voortgezet.

Er bestond enige onduidelijkheid of de rijkssubsidie van € 600.000 voor het heroïneproject wel zeker was, nu er niet meer in 2007 gestart wordt. Inmiddels is bekend dat het Rijk hiermee doorgaat, mits het project voor het eind van het volgend jaar daadwerkelijk begint. De gemeente Leiden draagt eenzelfde bedrag bij.

Alcoholverbod

Het beheeroverleg richt zich op drie hoofdzaken: **1.** het tot stand brengen van een beheerplan dat voldoende zekerheden biedt voor de veiligheid en leefbaarheid in de buurt, voor de school en voor de sporters van Sporting Trigon, **2.** maatregelen om het parkje naast de noodschool weer voor iedereen toegankelijk te maken en **3.** vergroting van de veiligheid rond zorgcentrum Lorentzhof. Om dit laatste te bereiken zullen er onder andere speelvoorzieningen voor kinderen in de buitentuin worden aangelegd, waar

door de sociale controle toeneemt. Het parkje wordt al langere tijd gedomineerd door zwervers, daklozen en verslaafden. De politie heeft een voorstel ingediend bij het gemeentebestuur om het alcoholverbod in de openbare ruimte dat voor de binnenstad geldt, uit te breiden. Dit vereist aanpassing in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Dit zou de motivatie van de hanggroep om in het parkje te zijn wegnemen. De wijkvereniging steunt dit verzoek. Nog niet bekend is of het gemeentebestuur dit ook zal beslissen.

Convenant en beheerplan

De gemeente Leiden wil een convenant sluiten met de buurt en alle andere betrokkenen bij het heroïneproject. Het doel daarvan is om afspraken te maken die overlast voorkomen en

beheersen. Deze afspraken worden vastgelegd in een beheerplan. In een algemeen beheeroverleg en afzonderlijke werkgroepen komen deze afspraken op dit moment tot ontwikkeling. Hierin nemen deel diverse buurtbewoners, een buurtcomité, de wijkvereniging, de Lorentzschool, Sporting Trigon, de Lorentzhof, het komend eerstelijns gezondheidscentrum, organisatie voor verslavingszorg De Brijder, de politie en natuurlijk verschillende ambtenaren van de gemeente Leiden. Om eventuele gevolgen van de komst van het heroïneproject en de overige nieuwe gebruikers van het pand te kunnen vaststellen, wordt er in het komend

voorjaar een zogenaamde nul-meting gehouden naar de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dit onderzoek wordt een jaar later herhaald. Hierbij wordt gekeken naar drie bronnen van informatie: **a.** de klachtenregistratiegegevens van de politie, **b.** de 'wijk-schouw' van de gemeente Leiden van de openbare ruimte en **c.** de beleving van de buurtbewoners over leefbaarheid en veiligheid. Om dit laatste goed vast te stellen zal er door de Universiteit Leiden een uitvoerig buurtonderzoek worden gehouden in februari 2008. In bijgaand kader vertelt onderzoekster Hendrien Kaal hierover. <

Joodse herdenkingsplek

De gemeente Leiden, alle betrokkenen in het beheeroverleg en natuurlijk ook de Joodse Gemeente Leiden vinden het belangrijk dat in het gebouw straks een blijvende herinnering aanwezig is aan de oorspronkelijke bestemming van het gebouw, die van Joods weeshuis. Ook de dramatische ontruiming van het weeshuis in 1943 zal daarbij niet onvermeld blijven. Daarom zal in het gebouw, na de verbouwing, een speciale herdenkingsruimte worden ingericht. De details hiervan zijn nog niet bekend.

■ Alle bewoners van 18 jaar en ouder in het gemarkeerde gebied zullen straks een persoonlijke uitnodiging ontvangen voor deelname aan het onderzoek.

Groots buurtonderzoek naar veiligheidsgevoel

"We willen zichtbaar maken wat mensen ervaren."

Voordat het heroïneproject in april 2008 van start gaat, zal een onderzoek worden gehouden naar de beleving van veiligheid in de buurt. Criminologe Hendrien Kaal is hier verantwoordelijk voor. Zij werkt bij de juridische faculteit van de Universiteit Leiden en heeft ruime ervaring op dit terrein. Een dergelijk onderzoek heeft zij ook gedaan in de buurten om de nieuwe daklozenopvang die volgend jaar van start gaat (project Nieuwe Energie).

1000 bewoners

"Het is belangrijk dat mensen zich veilig voelen op straat en dat de overlast die mensen ervaren binnen de perken blijft," zo licht zij toe. "Daarom is het belangrijk om te weten of heroïneverstrekking invloed heeft op de veiligheidsbeleving en de ervaren overlast van buurtbewoners. En om er achter te komen of iets invloed

heeft, moet je weten hoe het is voordat de heroïneverstrekking van start gaat, en hoe het is als de heroïneverstrekking al een tijdje draait, een zogenoemde nulmeting en een nameting na een jaar. We willen zichtbaar maken wat mensen ervaren." Voor het onderzoek worden alle bewoners van 18 jaar en ouder in een ruim gebied om het betreffende gebouw persoonlijk schriftelijk uitgenodigd om een vragenlijst op internet in te vullen. Als dit niet mogelijk is kan de vragenlijst ook schriftelijk worden ingevuld. "We hebben een ruim gebied genomen, de westelijke delen van de Burgemeesterswijk en de Professorenwijk. Het gaat dan om zo'n 1000 personen. Tegelijk worden ook 500 bewoners van de buurt Levendaal-Oost hiertoe uitgenodigd, want dat is de route waar de betreffende verslaafden waarschijnlijk doorheen gaan."

30 interviews

"De vragenlijst geeft ons de mogelijkheid berekeningen te doen, bijvoorbeeld om te kijken of er invloed is. En de resultaten van de vragenlijst geven een globaal beeld van de diverse vormen van overlast. Direct daarna houden we ongeveer 30 interviews. Deze gebruiken we om de resultaten van de vragenlijst beter te kunnen begrijpen en te toetsen aan de beleving van individuele personen. Bij de vragenlijst gaat het dus om de groep bewoners als geheel, bij de interviews meer om individuele personen." "Ik hoop dat zoveel mogelijk bewoners straks gaan meedoen met het onderzoek. Hoe meer dat er zijn, hoe betrouwbaarder het beeld wordt." De wijkvereniging ondersteunt het onderzoek en roept alle 1000 betrokken buurtbewoners op om deel te nemen. <

School uit Zoetermeer adopteert herdenkingplaquette bij Joods Weeshuis

door Frans Hoek

Klas E2e van het Erasmus college uit Zoetermeer adopteerde op 14 november de herdenkingsplaquette van de ontruiming bij het Joodse Weeshuis. Zij kwamen die dag, na een goede voorbereiding op school, naar onze wijk voor een les over de Jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog.

kwam ik er via de website www.profburgwijk.nl achter dat in de Professorenwijk in Leiden het gebouw van het Joods Weeshuis nog steeds aanwezig is. Dat is heel bijzonder omdat veel van dit soort gebouwen allang zijn gesloopt.”

Toen hij met zijn klas op 14 november de herdenking van de ontruiming van het Jood Weeshuis bezocht, werd ter plekke het verhaal van Sally Montezinos verteld. Deze jongen heeft het langst van allemaal in het weeshuis gewoond. Toen de ontruiming te gebeuren stond kreeg hij een onderduikadres aangeboden, maar dat weigerde hij: ‘ik ben als Jood geboren en ik zal als Jood sterven’, zei hij. Zeer waarschijnlijk wist hij wat hem te wachten stond.

Bij de herdenking was ook de heer Brussé aanwezig. “Sally heeft bij de zadelmakerij van mijn vader gewerkt. Hij was daar kind aan huis.” En zo wist de heer Brussé nog enkele smakelijke verhalen over Sally en de andere weeshuiskinderen op te dissen.

Na de openbare les werd een krans opgehangen ter herdenking. En werd de herdenkingsplaquette door de klas ‘ge-adopteerd’. Hierna werd de weg vervolgd door het Plantsoen, naar de Synagoge waar de kinderen ook een les kregen. Volgend jaar wil de school opnieuw zo’n herdenkingstocht aanbieden aan de leerlingen van de tweede klas. Graag willen ze contact met een school in de wijk om dit gezamenlijk te organiseren. <

▪ *Klas E2e van het Erasmus college uit Zoetermeer bij het Joodse Weeshuis.*

Onderwijzer Jaap Focke is al een hele tijd bezig met onderzoek naar de Jodenvervolging in Nederland. Hij wil zijn leerlingen inprenten dat zoiets nooit meer mag voorkomen. “Eerst ben ik met mijn klas naar Amsterdam geweest. Na 4 mei

advertentie

Beschermd stadsgezicht

door Rudmer Dalstra

Onlangs heeft de gemeente Leiden op een speciale bijeenkomst voor wijkorganisaties in de 'Zuidelijke Schil' uitleg gegeven over de toekomstige beoordeling van verzoeken van bewoners die wat willen veranderen aan de buitenkant van hun huis. Door de aanstaande status van 'beschermd stadsgezicht' zullen voor alle veranderingen immers vergunningen aangevraagd moeten worden.

Alle voordeuren grachtengroen?

De gemeente wil een 'snelloket' waar alle aanvragen snel beoordeeld worden aan de hand van 'sneltoetscriteria'. Het valt nog niet mee om hier een realistisch en hanteerbaar beleid voor te ontwikkelen. De wijkvereniging heeft zich constructief maar kritisch opgesteld in dit eerste overleg. Al in een eerder overleg met voormalig wethouder van Cultuur Jonas in juli 2007 hebben wij aangegeven dat wij uitdrukkelijk gesprekspartner willen zijn voor de

nieuwe regels. De recente bespreking is daar het eerste initiatief voor.

Doe-het-zelf toetsing

Bij de komst van nieuwe regels hanteert de wijkvereniging de volgende overwegingen. Het snelloket moet echt snel zijn. De nieuwe criteria moeten logisch, consequent en redelijk zijn. Een bewoner moet via een doe-het-zelf toetsing (online) zelf kunnen nagaan of een aanpassing mogelijk is. De prijs (leges) voor vergunningen moet laag

zijn. Indien een vergunning wordt geweigerd, dan moet ook snel duidelijk zijn, met klantvriendelijke tips en adviezen, hoe een plan is aan te passen. Tot slot willen we weten hoe de gemeente omgaat met bestaande aanpassingen en ingrepen, die misschien wel in strijd lijken met de nieuwe criteria. Wij gaan ervan uit dat het voor de hand ligt dat de nieuwe regels slechts gelden voor 'nieuwe gevallen'. Tot slot willen we dat bewoners bij de start

goed worden geïnformeerd en dat er geen huuropdrijvend effect komt in de sociale woningbouw.

Dakkapel

Het eerste voorstel dat ons is gedaan roept diverse vragen op. Zo is het niet duidelijk hoe dwingend een kleur straks wordt voorgeschreven bij schilderwerk en wat met 'afwijkende' kleuren wordt gedaan. Worden alle voordeuren verplicht grachtengroen en alle kozijnen crême? Als er gehecht wordt aan het consequente uiterlijk van het gehele gevelbeeld in ene straat, betekent dit dan dat één huis nooit meer een aanpassing zoals een dakkapel mag plegen? Ook is nog onduidelijk straks wat onder de gewone, snelle procedure valt en wanneer een uitgebreider vergunning moet volgen, waar de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) zich ook mee mag bemoeien. Een bewoner moet volgens ons niet verplicht worden straks voor al zijn gewenste aanpassingen een architect in de hand te nemen. De nieuwe regels zullen straks ook voor iedereen de inspraak ingaan. De gemeente wil de definitieve sneltoetscriteria vervolgens voor de zomer van 2008 door de raad laten vaststellen. De wijkvereniging blijft alert. Wordt vervolgd. <

Tien jaar procederen

Nu de komende gemeenteraad van Leiden naar verwachting gaat instemmen met de komst van de Rijn Gouwe Lijn (RGL) door de stad worden de protesten tegen deze tram weer opgepakt. Een van de lokale organisaties die zich al jaren verzet tegen de RGL is Stichting Openbaar vervoer Op Maat (STOOM-Leiden). De Wijkkrant sprak met een van de initiatiefnemers, Frans Hoek, tevens een van de bestuursleden van de wijkvereniging.

- De RGL is nooit veilig aan te leggen en er zijn goedkopere oplossingen.

STOOM wil veiligheid en een onge

Frans Hoek is al enkele jaren actief in de Burgemeesters- en Professorenwijk. Hij hecht eraan te vermelden dat hij zijn opvatting over de RGL uitsluitend geeft met zijn 'STOOM-pet' op. "Ik geef in dit interview mijn mening als vertegenwoordiger van STOOM. Die staat geheel los van de mening van het bestuur van onze wijkvereniging.

Aanvankelijk was Frans Hoek lid van het actiecomité Lammenschansweg. Naarmate de komst van de RGL dichterbij kwam is de nadruk verlegd naar een breder protest tegen de RGL om het verwijt tegen te gaan dat de leden alleen naar hun eigen achtertuin keken.

Frans Hoek en vijf anderen hebben daarom, vanuit het actiecomité, STOOM-Leiden opgericht. Binnen deze stichting zijn alle expertises vertegenwoordigd om op meerdere fronten te kunnen reageren. Op die manier kan de informatievoorziening over de RGL op allerlei aspecten worden doorgelicht.

Wij vroegen Hoek waarom STOOM zo fel gekant is tegen de RGL?

"Omdat hij nooit veilig is aan te leggen en er goedkopere oplossingen zijn", reageert Hoek spontaan. In steden waar al een vergelijkbare bovengrondse lijn ligt, zoals in Rotterdam, Amstelveen en Amsterdam, zijn teveel ongevallen

met dodelijke afloop. Daar zegt men nu achteraf dat ze het heel anders hadden moeten aanpakken. In Leiden hebben we ook nog een situatie met twee wijken waarbij in onze wijk alle scholen zitten, en de kinderen voor een groot deel van de overkant van de Lammenschansweg komen. En daar moet nu een bovengrondse trein tussendoor lopen." In de Breestraat wordt het, volgens hem, niet anders. "Voor de fietsers blijft de veiligheid ondanks alle voorzieningen alleen constant als de helft over het Rapenburg gaat rijden. Fietsers zijn net als water; je houdt ze niet tegen. Voor voetgangers wordt het in alle varianten onveilig. Alle bussen die nu over de Breestraat rijden

moeten via de Hooigracht. De bewoners zijn niet blij met die 400 extra bussen per dag! Zij doen dus ook mee met het verzet tegen de komst van de RGL.” De afname van de veiligheid is op vele plaatsen in Leiden nog niet onderzocht. “Dit veiligheidsaspect was voor ons de reden om actie te ondernemen. We hebben het over een trein van vijftien meter die op spoorbreedte door de Breestraat gaat. Even wat anders dan de Blauwe Tram die vroeger al veel slachtoffers maakte.”

De RGL is volgens Hoek een plan van een aantal bestuurders die geen contact hebben met hun achterban. “Bovendien zitten er veel grondspeculanten langs de lijn, dat blijkt wel uit het feit dat de voorzitter van bouwend Nederland zich er mee is gaan bemoeien.”

Stemuitslagen

Hoek claimt in een eerdere fase al een aantal overwinningen. “We hebben heel lang gestreden tegen het stadsbestuur, vanuit STOOM veel publiciteit gezocht maar ook processen gevoerd. Het gevolg hiervan is dat de stemuitslagen in onze wijk en in de rest van Leiden zijn omgeslagen. Eerst was onze wijk een CDA-VVD-D66 wijk, en sinds de laatste gemeenteraadsverkiezing is het voor een groot deel een SP-CU-wijk. En dat zijn precies de partijen die wij hebben aanbevolen omdat ze tegen de RGL zijn. Het referendum is ook door ons bevochten.”

winkelcentrum Alphen klaar is. Zelfs Rover-Leiden, toch een voorstander van bus-en treinverbindingen heeft zich tegen dit plan gekeerd. Inmiddels heeft de NS voorgesteld om vier keer per uur per richting te gaan rijden tussen Leiden en Utrecht. Dat is precies wat we al vele jaren nodig hebben. Maar de voorwaarde daarvoor was wel dat er geen RGL komt.”

Radicaal veranderd

Sinds het referendum, waarbij 69 procent van de inwoners van Leiden zich tegen de RGL keerde, is de situatie radicaal veranderd. Aanvankelijk zeiden alle partijen, met uitzondering van de VVD, dat de referendumuitslag gerespecteerd moest worden. De gemeenteraad is aan de slag gegaan met een nieuw vervoersplan, waarbij eerst een Ringweg Oost langs Leiden gemaakt zou worden. Nadat het doorgaande autoverkeer hierdoor uit het centrum geweerd kon worden, zouden er vervolgens vrije busbanen komen over de Hooigracht en de Lange Gracht. En als dat ooit zo succesvol zou zijn dat er te weinig capaciteit zou ontstaan, zou er ruimte komen voor stadstrams. Dit plan is in het kader van een nieuw elan van het stadsbestuur opgesteld met inspraak van de Leidse bevolking. Hoek heeft zelf deelgenomen aan de werkgroepen Ringweg Oost en het circulatieplan binnenstad.

Maar toen dreigde de provincie met ingrijpen. “Dat hebben ze nog niet echt gedaan,” benadrukt Hoek, “omdat dit

Procederen

Het verzet tegen de RGL door STOOM en anderen wordt al opgevoerd. We zijn ons nu al aan het voorbereiden op de komende tien jaar procederen. We kunnen ieder stukje wijziging bestemmingsplannen in de hele provincie en dus ook de binnenstad makkelijk aanvechten. Kijk maar naar de gang van zaken bij de Oostvlietpolder. We hebben er wel veel geld voor nodig, dus gaan we binnenkort fondsen werven. Er is al een aantal mensen dat STOOM tot nu toe van geld heeft voorzien, en ook bewoners in de omgeving hebben kleine bedragen bijgedragen. We zullen nu de hele Leidse bevolking aanspreken.”

Tegelijkertijd probeert STOOM te overleggen met de verantwoordelijke politici. “We zijn wel gesprekspartner van de gemeente, maar niet van de provincie”, zegt Hoek. “We hebben verschillende malen geprobeerd te praten met provinciale statenleden, maar die zijn kennelijk niet geïnteresseerd in de belangen van de grootste stad van de regio.”

De partners in protest, Rover en de Fietzersbond, gaan nu parallel aan STOOM actie voeren, ieder op zijn eigen terrein. Tegelijkertijd komt ook elders verzet tegen de RGL, onder meer door de stichting www.GeenTreindoorNoordwijk.nl. “Waar we op hopen, is dat het systeem wordt achterhaald door modernere oplossingen en door geldgebrek. Nu al wordt er zo sterk bezuinigd op de RGL-Oost

schonden historische binnenstad

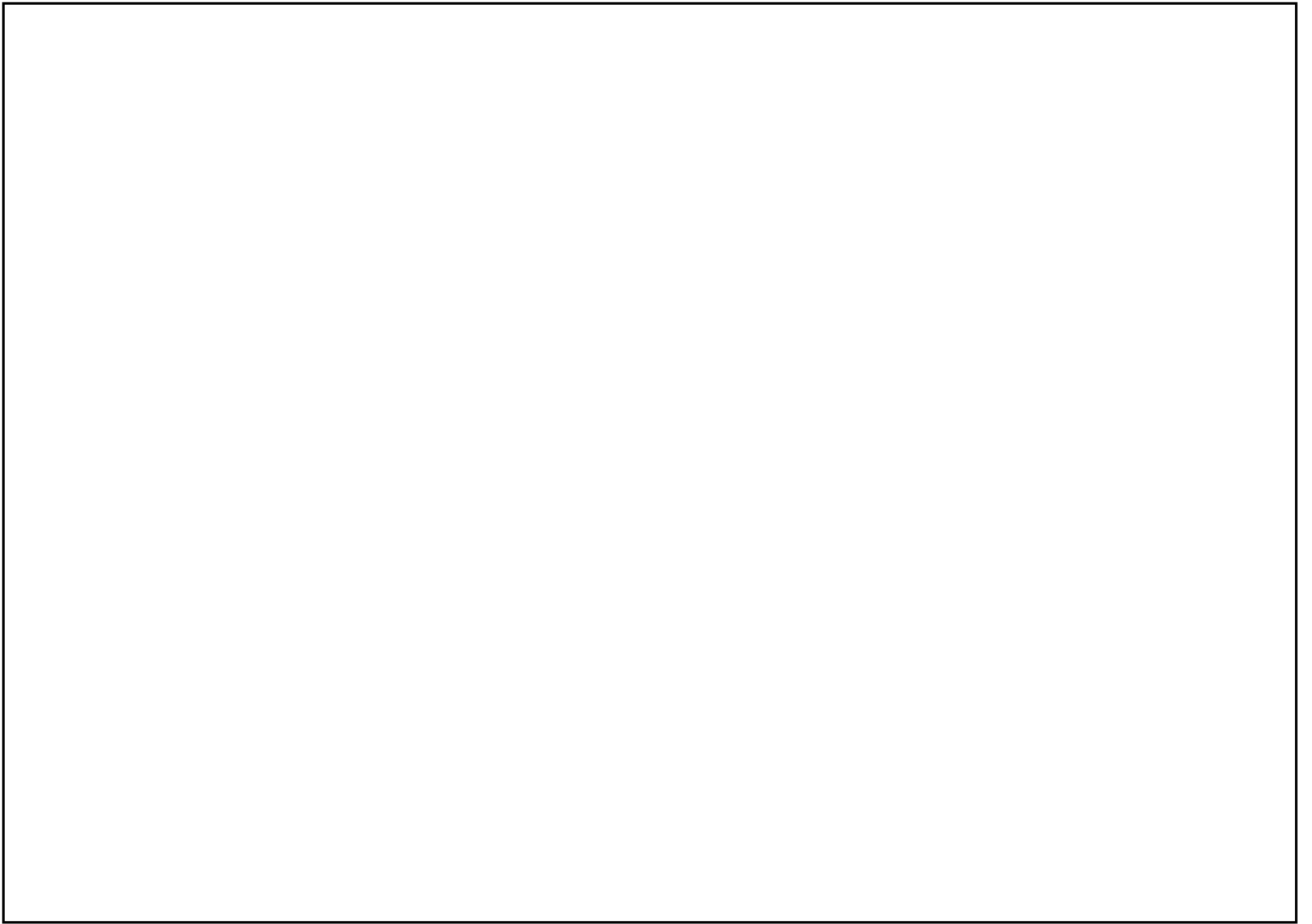
‘We zijn ons nu al aan het voorbereiden op de komende tien jaar procederen’

“De hele verbinding Gouda-Leiden is nergens voor nodig”, stelt Hoek. “De proefneming met de RGL op het traject Gouda-Alphen is faliekant mislukt! Er is geen vervoersdruk, zeker nu het

wettelijk pas vanaf medio 2008 kan. Maar alleen al door die dreiging is het stadsbestuur gevallen.” Hoewel nu nog niet duidelijk is wat er precies gaat gebeuren, is wel een aantal scenario's denkbaar. De provincie wil in ieder geval de RGL doordrukken, de vraag is hoe de nieuwe gemeenteraad daarmee omgaat. Hoek: “Ik verwacht dat deze laat onderzoeken of de trein via de Hooigracht en de Langegracht kan gaan, en vervolgens tot de conclusie komen dat het te lang duurt of te duur wordt. Wij zijn bang dat ze zullen zwichten voor druk vanuit de provincie en er alsnog voor kiezen door de Breestraat te gaan.”

dat er acht jaar vertraging is ontstaan. Voor de RGL-West is nog geen subsidie door het ministerie van V&W verstrekt. Ik verwacht een vergelijkbaar financieel debacle als de Betuwelijn.”

Persoonlijk wil Hoek dat de tram niet door gaat. ‘Ik ben geboren in Rotterdam, een stad die in de oorlog platgebombardeed is en ik wil niet dat Leiden nu door de provinciebestuurders op vergelijkbare wijze vernietigd gaat worden.’ <

advertentie Remax

Woongroep Professorenpad

door Titia Buddingh

Wat bezielt iemand van in de zeventig om in een woongroep te gaan wonen?

Ed Meijer, bewoner van de seniorenwoongroep aan het Professorenpad vertelt het ons.

In zo'n woongroep help je elkaar als het nodig is

"Ik woon al vanaf het begin in deze woongroep," vertelt Ed Meijer, "samen met mijn vrouw. En ik vind het grandioos! Daarvóór woonden we in Zuid-West. We hadden een prachtige eengezinswoning die we helemaal naar onze zin hadden verbouwd en ingericht. Maar ja, je wordt ouder, en we zagen dingen in de wijk veranderen, en als je in een gewone flat gaat wonen, dan kennen de burens elkaar dikwijls niet eens."

In 1992 is het pand aan de Beyerink gebouwd. In eerste instantie, kwam het echtpaar Meijer niet in aanmerking voor een woning, maar uiteindelijk kwam er toch nog een plekje vrij. "En gelukkig maar!" vertelt Meijer. "En het is de afgelopen vijftien jaar echt fantastisch geweest. In zo'n woongroep houd je elkaar een beetje in de gaten, helpt elkaar als dat nodig is. Als er iemand ziek is, breng je een kopje soep langs, en je doet wat boodschappen. Maar echt verzorgen doen we niet, daar zijn instanties voor. Het gaat meer om de sociale betrokkenheid die je met elkaar hebt."

Gemeenschappelijke ruimte

Beneden, op de begane grond is een gemeenschappelijke ruimte, waar de woongroepbewoners een kopje koffie drinken.

Daarnaast worden er op vrijdagavond spelletjes gespeeld. Met 3 oktober is er haring eten, en rond 5 december komt de Sint langs. Met kerstmis is er een kerstdiner. De gemeenschappelijke ruimte wordt dan speciaal aangekleed en er wordt uitgebreid gezamenlijk getafeld.

Ed Meijer, die in zijn werkend leven etaleur geweest, laat aan de hand van een foto zien hoe de ruimte er vorig jaar uitzag: een gedecoreerde tafel, kransen met kaarsen, twee kerstbomen compleet met ballen en verlichting. Hoe het dit jaar zal gaan kan hij niet vertellen. Hij laat de berging zien, waar grote dozen met kerstspullen klaar staan. "We zitten nu in een soort overgangsfase. Ik ben niet meer de jongste en laat nu een aantal activiteiten aan anderen over, aan de 'jongeren'. Dat is goed, maar soms is het ook wel moeilijk dingen los te laten."

Huishoudelijkreglement

De woongroep heeft leden, dat zijn de dertig bewoners, en kandidaatleden, dat zijn de mensen die op de wachtlijst staan voor een plek in de woongroep. Niet iedereen komt in aanmerking. "Je moet wel akkoord gaan met het huishoudelijke reglement en dat betekent dat mensen bereid moeten zijn mee te

helpen met het schoonhouden van de gemeenschappelijke ruimtes. Verder zijn er geen verplichtingen, benadrukt Meijer. "Mensen vragen wel eens of het een soort commune is, maar dat is natuurlijk niet zo. Iedereen heeft zijn eigen appartement, zijn eigen voordeur, maar je hebt wèl contact met elkaar en helpt waar dat nodig is."

Wat is er nou zo leuk aan het wonen in deze woongroep?

Ed Meijer grijnst. "Het is fantastisch. Je leeft niet langs elkaar heen, maar hebt echt contact met elkaar. Het is een leuke formule, uniek in Leiden, in een schitterende omgeving. Ik vind het geweldig om te zien hoe hier in de wijk weer jonge gezinnen komen wonen. Het is echt een hele mooi mengelmooie van jong en oud." Hij wijst naar de speeltuin aan de Beijerinklaan. "We hebben niet voor niets een jeu de boulesbaan en een speeltuin voor de deur!" <

Voor meer informatie
over de woongroep:
ec.meijer@12move.nl

Kunst over de Vloer

door Coco Hoek

Kunst in vogelvlucht

Kunst over de Vloer 2007 was ook dit jaar weer een schitterend evenement. Het thema 'de wereld in de wijk' is op een bijzondere manier gestalte gegeven. Mijn honderden mede-bezoekers zullen dit beamen. En als u dit jaar hebt gemist, duim dan voor een vervolg!

Op de afterparty werd gefluisterd...

- Dat het een onverwacht grote krachtsinspanning is om twee huisconcerten op een middag te geven, "want we spelen wel vaker op een verjaardag of feest, maar dat is één optreden. Dit was topsport!".
- Dat het ongelooflijk is dat die kindertjes een vol uur ademloos en doodstil

luisterden naar de verhalen en dat dit toch wel een groot compliment is voor Riekje van Renes.

- Dat je alleen om rond te kunnen kijken in zo'n huis aan het Plantsoen je zou inschrijven.
- Dat uw verslaggeefster het daar helemaal mee eens is en wat een sfeervolle en bij het huis passende inrichting, en dan ook nog een glaasje wijn en zoute stengels, geweldig gastheerschap!

Oh, en een schitterend Klezmer-concert natuurlijk. Nee, echt, ik heb de CD gekocht en niet alleen naar het sierstucwerk en de mooie boeketten gekeken.

Op de afterparty werd luidkeels geprezen...

- Niet alleen de artiesten, de gastheren en -vrouwen en de vele vrijwilligers, maar ook Huub de Vriend die speciaal voor deze dag *Professor Thorbecke* componeerde, een vogelcyclus voor de wijk. Twaalf vogelsoorten en één vogelnestje die hij tegenkwam tijdens een wandeling door de Thorbeckestraat. Bij vrijwel alle optredens werd een onderdeel vertolkt, zodat we vandaag allemaal een wereldpremière beleefden. Kun je *de Wereld in de Wijk* beter hebben dan zo?

Op de afterparty werd genoten...

- Van de rietzanger, De nijlgans (in onze wijk?!) en de papegaai (nog gekker!) Zelfs de vogels nemen *De Wereld in de Wijk* ernstig op. Maar ook de mus en het roodborstje waren vertegenwoordigd. Alle lof tot slot aan de organisatoren: Bastiaan Vinkenburg, Maaïke Vinkenburg-van Slooten, Marina Akkermans, Ton ten Velde, Julie van Schravendijk en Ad van der Waals. <

Geen enclave met een

Rinke Berkenbosch

Veel van de bebouwing in het gebiedje tussen de Lorentzkade, de Lammenschansweg en de Zoeterwoudsesingel gaat in de komende tijd tegen de vlakke – met inbegrip van het huidige gebouw van verzorgingstehuis Lorentzhof. Wat gaat er zoal gebeuren? Waarom? En wat komt er voor in de plaats? Frits van Oosten, directeur van Lorentzhof, geeft tekst en uitleg.

Over de nieuwbouw van Lorentzhof is lang gewikt en gewogen, maar inmiddels heeft de gemeente de knoop doorgehakt. De eerste stap is dat de Praktijkschool aan de Lammenschansweg volgend jaar gaat verkassen naar een nieuw te bouwen vestiging aan de Boerhaavelaan. Daarna wordt er gesloopt. In 2009 gaat op de dan vrij gekomen ruimte de eerste paal de grond in voor een nieuw gebouw van Lorentzhof. Als dat klaar is verhuizen de huidige bewoners naar deze nieuwe locatie, en komt vervolgens de bestaande Lorentzhof onder de slopershamer. Op die plaats komt eveneens nieuwbouw. Tegelijk wordt ook het internaat van Stichting De Bruggen (aan de Zoeterwoudsesingel) volledig gerenoveerd. Al met al valt zonder enige overdrijving te stellen dat het gebiedje tussen de Lorentzkade, de Lammenschansweg en de Zoeterwoudsesingel flink op de schop gaat.

Voorzieningen

Frits van Oosten is sinds april dit jaar de nieuwe directeur van Lorentzhof. Hij verheugt zich nu al op het eindresultaat, dat zo rond 2011 - 2012 bereikt zou moeten zijn.

“Als het allemaal klaar is,” zegt Van Oos-

‘We doen boodschappen, we koken en eten gezamenlijk in de groep, we doen gezamenlijk het huishouden...’

ten, “hebben we vijftig huurwoningen en vijftig koopwoningen. Dat zijn drie-kamerappartementen. Daarnaast is er dan een klein zorgcentrum met zo’n 35 twee-kamerwoningen voor mensen die niet echt zelfstandig kunnen wonen. Ook zijn er 35 appartementen voor ouderen met dementie. Dat worden kleinschalige voorzieningen voor groepen van rond de zes bewoners die als groep het eigen huishouden voeren, voor zover dat gaat en met vaste begeleiding. Die kleine groepen gaan – net als in een huisgezin – de zaak draaiende houden: we doen boodschappen, we koken en eten gezamenlijk in de groep, we doen gezamen-

lijk het huishouden, enzovoort.”

“Naast die woningen komen er allerlei voorzieningen. Een restaurant, een bibliotheek, ruimte voor sport en ontspanning, een huisartsenpraktijk, een praktijk voor fysiotherapie, pedicure, schoonheids-specialist, kapper, een winkeltje voor de dagelijkse levensbehoeften – kortom, zo ongeveer alles wat je als oudere graag in de buurt zou willen hebben.”

En het aardige is dat elk van de genoemde voorzieningen niet alleen de bewoners van Lorentzhof gaat bedienen. Iedereen is welkom! “Dat willen wij om twee redenen,” stelt Van Oosten. “In de eerste plaats willen we eraan bijdragen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Met thuiszorg ondersteunen wij dat. En stel nu dat bijvoorbeeld boodschappen doen of koken een probleem is, dan kun je gewoon in ons restaurant komen eten. Wellicht valt

hek eromeen

daarmee het moment uit te stellen om naar een verzorgingstehuis te gaan. In de tweede plaats: als ook jongere wijkbewoners van onze voorzieningen gebruik gaan maken, dan worden al die kleine onderneminkjes die hier komen – kapper, pedicure, noem maar op – beter te exploiteren.”

“Neem het restaurant. Dat moet ook voor wijkbewoners aantrekkelijk worden. Even uit eten in de buurt; waarom niet? En dan kun je misschien niet á la carte bestellen, maar er zijn wel drie of vier menu’s, met een glaasje wijn of een biertje erbij. En je kunt er niet alleen tussen de middag komen eten, maar ook ’s avonds. Nog zoiets: wil je een keer een zaaltje huren, bijvoorbeeld als wijkvereniging, dan kan dat straks bij ons.”

Filosofie

In de nieuwe situatie wordt Lorentzhof, meer dan nu, een voorziening die op alle mogelijke manieren deel uitmaakt van

het openbare leven en de wijk. “Open, zichtbaar, bereikbaar, een normaal fietspad, openbaar groen, terrasjes waar je lekker in het zonnetje kunt zitten, en dan komt er een mevrouw langs die vraagt ‘Wat wilt u drinken?’ En die vraagt dus niet: ‘Woont u hier wel, of bent u wel oud genoeg om hier te mogen zitten?’ Dus geen enclave met een hek eromheen.”

Wat is de filosofie hierachter?

“Punt één is de modernisering – gelukkig maar – in de ouderenzorg. Ouderen kiezen ervoor steeds langer op zichzelf te blijven wonen. Het aanbod aan voorzieningen moet daarop afgestemd zijn. Punt twee is dat we ouderen gewoonweg meer ruimte willen bieden, met behoud van de zekerheid dat er dag en nacht hulp in de buurt is.”

“De kern van de zaak,” aldus Van Oosten, “is dat wij gewoon moeten doen wat oudere mensen anno 2007 willen. Wij zijn dienstverleners. De ouderen die

bij ons komen wonen, zijn cliënten. Zij kopen dienstverlening in. Dat kan bij Lorentzhof, maar onze cliënten kunnen ook aankloppen bij zorgorganisaties in bijvoorbeeld Zoetermeer of Den Haag. Het hele denken over ouderenzorg is ingrijpend veranderd. De eisen worden diverser, en ook hoger. Daar moeten wij op inspelen. En de nieuwbouw maakt dat mogelijk.”

Kapel

Zou er nog een kink in de kabel kunnen komen? “Nou nee, eigenlijk niet,” is de inschatting van Van Oosten. “We zullen natuurlijk een goed plan maken. Dat is één. Twee is dat we die plannenmakerij ook goed gaan communiceren met de buurt. Slopen en bouwen gaat overlast geven, dat is niet anders. Ik kan alleen aangeven dat we erop uit zijn het zo goed mogelijk te doen.” In innige samenwerking met woningstichting Ons Doel is inmiddels een architectenbureau uit Delft aan de slag gezet om een stedenbouwkundig plan te maken. De meer gedetailleerde invulling volgt daarna.

Resteert nog één puntje: de kapel uit 1925. Het internaat De Bruggen gebruikt deze kapel thans als sportzaal. Sloop is voorzien. In principe kan dat ook, want de kapel in kwestie is geen gemeentelijk beschermd monument. Van Oosten: “Als die kapel inderdaad gesloopt gaat worden, verwacht ik wel bezwaren. En dat zou ik ook niet zo erg vinden, eerlijk gezegd. Voor De Bruggen staat die kapel in de weg. Daar heb ik het volste begrip voor. Maar als De Bruggen die kapel niet kan gebruiken, dan zou ik er nog wel over willen nadenken of wij hem wel kunnen benutten. Toch leuk, zo’n kapel.”

<

Bewoners, medewerkers, vrijwilligers

Op dit moment biedt Lorentzhof (www.lorentzhof.nl) huivering aan 119 ouderen. Er werken 120 mensen in loondienst, alsmede zo’n 90 vrijwilligers. Van Oosten: “Die vrijwilligers zorgen voor de krenten in de pap. Koffie en thee serveren, bibliotheek, helpen met internet, middagje uit...”

Allemaal werk dat de vaste kern niet kan uitvoeren, maar waarvan het toch heel prettig is als iemand het doet. Daarbij snijdt het mes aan twee kanten: de bewoners profiteren ervan, en de vrijwilligers krijgen waardering, ze doen contacten op. En ze krijgen uiteraard een kerstpakket.”

Groentekraam Lammenschans

door Coco Hoek

“Kijk dan, groenteman, ik heb een echte tas!”

Voor een Hollander mag dan gelden: een dag niet geklaagd is een dag niet geleefd, maar toen ons aller Piet met zijn groentezaak stopte, waren we niet blij met onze reden tot klagen. Maar de hulptroepen stonden al klaar. In de groothandel kwam Piet regelmatig collega Raymond Olijerhoek tegen, die met een marktkraam in Warmond, Leiderdorp en Nieuw-Vennep stond. De aanvraag voor een plek in de wijk was snel ingediend en sinds 9 januari 2006 hebben we gelukkig weer prima groenten en fruit op loopafstand.

Eigenlijk had hij een aanvraag ingediend voor een plek in de Zeemanlaan, bij de drogist. Daar is, volgens Olijerhoek, net even meer ruimte voor het opzetten en bevoorraden van de kraam. “Maar de Lammenschansweg was al een standplaats. Vroeger heeft hier een bloemenkraam gestaan. Daarom kreeg ik de Lammenschans van de gemeente. Vanwege die ruimte zou ik nog wel eens willen verhuizen, maar aan de andere kant sta ik hier ook dichtbij de wijk aan de overkant. En automobilisten stoppen hier, dus dit is ook een prima plek.”

Olijerhoek heeft eerst een aantal jaren bij een baas gewerkt, op de Leidse markt. Zo heeft hij het vak geleerd, “helemaal in de praktijk”. Het krijgen van een goede plek is, volgens hem, voor een marktkoopman eigenlijk het grootste probleem. “Op de vaste markten zijn lange wachtlijsten. Je gaat dan toch andere dingen proberen, zoals hier. Maar het uiteindelijk kunnen

krijgen van een plek is me behoorlijk tegengevallen toen ik voor mezelf begon.”

Olijerhoeks werkdag begint om drie uur 's nachts. “Dan staan we op. Eerst ga ik inkopen doen, bij de groothandel. Rond half zeven zijn we hier, Patricia, mijn vaste verkoopster, is er al iets eerder. Dan bouwen we op en verkopen tot ongeveer half zes, zes uur. Vervolgens afbreken,

zaterdag hun kerstgroenten in hoeven te kopen. Bovendien kunnen de mensen bij mij aan de kraam in de weken voor kerst een bestelbon krijgen, zodat vooraf besteld kan worden als men iets bijzonders wil hebben. De spullen kunnen, net als altijd, ook thuisgebracht worden! Vooral ouderen maken daar graag gebruik van als het erg slecht weer is of als ze zich niet zo fit voelen. Ik geef hen kaartjes met mijn nummer. Dan kunnen ze me

▪ *Raymond Olijerhoek: “Dit is hier een prima plek.”*

opruimen en de waren naar de koelcel brengen. Rond acht uur 's avonds zijn we weer thuis. Nee, dan doe je inderdaad niet veel meer. Maar, ik heb twee dagen per week vrij, dan ga ik lekker met mijn dochttertje zwemmen of zo! Die tijd breng ik echt met de kleine door.”

Rond Kerstmis heeft Olijerhoek een speciale dag. “Omdat kerst op dinsdag en woensdag valt zijn we hier op maandag open, zodat de mensen niet al op

bellen en breng ik de spullen langs.” Niet alleen de ouderen ook de jeugd hoort bij de fanclub. Dat blijkt wel uit het bezoek van Pien. Pien, een parmantig dametje van een jaar of drie, laat met de kreet “Kijk dan, groenteman, ik heb een echte tas!” weten dat ze een nieuwe tas heeft. En ze heeft ook een schildpadpyjama! En een grote vriend bij de groentekraam, die dat allemaal heel graag wil horen. <

advertentie

door Rob Beurse

Openmuziekpodium Vredeskerk: hoge kwaliteit en grote diversiteit

Gert van der Keur beloofde in zijn interview in het vorige nummer een grote diversiteit aan instrumentale en vocale solisten tijdens het Open muziekpodium dat op 11 november in de Vredeskerk plaatsvond. Over de kwaliteit kon hij uiteraard nog niets zeggen. De muzikliefhebbers werden die 11de november echter niet

teleurgesteld. Een golf van schitterende muziek ging door de aula van de Vredeskerk. Er divers was het zeker. Een greep uit het assortiment: prachtige sfeervolle orgelmuziek, er werd harp gespeeld, blokfluit, dwarsfluit, viool, piano er werd gezongen, solistisch, maar ook in groepen. En dat allemaal van hoge kwaliteit en uitgevoerd door

deelnemers in de leeftijdsspanne van heel jong tot ouder. Is er pas echt over vier jaar weer een muziekpodium? We kijken er nu al naar uit. Misschien dat de diversiteit dan nog hoger is en zal een van de groepen de Vredeskerk met 'heavy metal' op zijn voegen laten schudden. Een echte uitdaging. <

Oproepjes

Huiswerkbegeleiding/ Remedial teaching

Heeft uw kind problemen met taal of rekenen of heeft het wat extra hulp nodig bij het maken van het huiswerk?

Leerkracht basisonderwijs, met ervaring in alle groepen en opleiding Remedial Teaching, biedt zich aan uw kind individueel te helpen.

inlichtingen: Els Bull (06) 42 68 85 63
(Professorenwijk- Leiden)

Bezorgers gezocht

Help 3 keer per jaar uw wijkvereniging met de bezorging van het Wijkblad. Het gaat slechts om een betrekkelijk klein aantal. Wilt u helpen? Meld u dan aan bij:

Heleen Cosijn, De Laat de Kanterstraat 15/A,
2313 JS Leiden. Telefoon: 071 - 5661064,
e-mail: hw.cosijn@planet.nl

Aanmeldingskaart

Aanmeldingskaart voor Lidmaatschap

Hierbij meld ik mij aan als lid van de Vereniging Professoren- en Burgemeesterswijk. De jaarlijkse contributie bedraagt momenteel minimaal € 8,50 en kan worden overgemaakt op Postbank rekening nr. 55.67.659 ten name van Ver. Professoren- en Burgemeesterswijk Leiden, o.v.v. lidmaatschap. (U kunt ook gewoon een acceptgirokaart van ons ontvangen, waarna u kunt betalen). U kunt ook lid worden via e-mail: info@profburgwijk.nl
Deze kaart uitknippen en inleveren bij of opsturen naar onze secretaris:
Rudmer Dalstra, Van den Brandelerkade 15, 2313 GV Leiden.

Naam :

Adres :

Postcode/woonplaats:

Telefoonnummer :

E-mailadres :

Handtekening : Datum:

 Vereniging **Professoren- & Burgemeesterswijk**

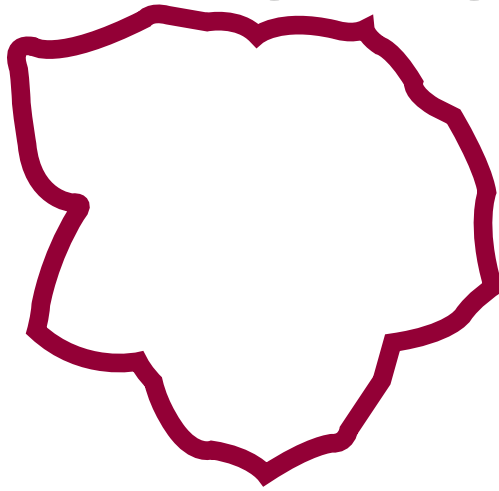
Vorig jaar om deze tijd schreef ik over mistletoe. Een andere groenblijvende plant die tegenwoordig rond kerst vaak in huis wordt gehaald, is de kerstroos, *Helleborus niger*. In de tuin bloeit hij meestal niet voor februari, maar als de planten begin december worden uitgegraven en binnen opgepot, kunnen ze inderdaad met kerstmis in bloei staan.

De kerstroos kent, evenals de mistletoe, een lange geschiedenis. Zaden ervan zijn teruggevonden in prehistorische opgravingen. In de middeleeuwen werd de plant gebruikt voor allerlei medicinale doeleinden, wat niet altijd zonder risico was voor de patiënten: alle *Helleborus* soorten zijn zeer giftig. Voor de tuin is de kerstroos niet de beste keus. Om onverklaarbare redenen komt hij vaak niet in bloei, of kwijnt zelfs langzaam weg.

Helleborus orientalis

Betrouwbaarder is *Helleborus orientalis*. Deze plant wordt hoger, ongeveer 50 centimeter, en bloeit van februari tot april. De grote keltvormige bloemen hebben altijd vijf bloemblaadjes. Tussen de bloembladen en de prachtige lichtgele meeldraden zit een krans van kleine bekertjes, de nectariën. Hierin zit nectar, waar vroege hommels gek op zijn. De bloemen kunnen allerlei kleuren hebben van wit, roze, donkerrood tot bijna zwart. Sommige hebben spikkels. De bloemen hangen een beetje, dus om ze echt goed te kunnen zien, moet je ze voorzichtig optillen. Ik knip er vaak een paar af en laat ze drijven in een schaal met water. De Orientalissoorten kruisen

Helleborus

heel makkelijk met elkaar, en zaaien zich goed uit. Als je een paar verschillende kleuren in de tuin hebt staan, kun je allerlei nakomelingen verwachten. Het zijn koukiemers, dus de zaailingen verschijnen pas na de volgende winter. Wel even geduld hebben, want ze bloeien pas na drie jaar. Voordat de planten gaan bloeien is het goed om het oude blad af te knippen. Zo wordt verspreiding van schimmels, die zich op het blad kunnen bevinden, tegengegaan en de bloemen komen veel beter tot hun recht. *Helleborus orientalis* heeft goede kalkhoudende grond nodig en een plekje in de halfschaduw. Mooi onder bomen en struiken en langs hagen. Het is zaak wel goed na te denken over de standplaats, want aan verplanten heeft hij een hekel. Als hij het naar zijn zin heeft zal hij uitgroeien tot een prachtige grote pol.

H. argutifolius

Een andere mooie *Helleborus* is *H. argutifolius*. Deze wordt ongeveer 80 centimeter hoog en heeft groot grijsgroen gekarteld blad. De appelgroene bloem-

knoppen zijn al zichtbaar voor de winter, om pas in februari echt te gaan bloeien. De fris lichtgroene bloemen fleuren dan de hele tuin op. Als de nieuwe scheuten te voorschijn komen moeten de oude stengels worden afgeknipt. In de zomer vormt hij dan een mooi groen rustpunt in de border. Deze *Helleborus* is minder veeleisend wat de grond betreft en staat graag een beetje meer in de zon. Na een aantal jaren kan hij soms zomaar verdwijnen, maar hij zal dan inmiddels voor nakomelingen gezorgd hebben.

Een andere groenbloeiër is *H. foetidus*, stinkend nieskruid, vroeger inheems in ons land. Een plant van ongeveer 50 centimeter hoog met mooi fijn verdeeld blad en hangende groene klokjes met een roodbruin randje. Ook deze plant is soms wat wispelturig, maar kwijtraken zult u hem niet. Met een paar *Helleborussen* in de tuin is er ook in de winter nog iets om naar uit te kijken. De beste tijd om ze te kopen is februari, als ze in bloei staan. Dan kunt u de mooiste kleurtjes uitkiezen, want de diversiteit is enorm. Sommige kwekers organiseren rond die tijd speciale *Helleborus-weekenden*.

<

Deel 2: Het Kanaal

De rubriek Blikvangers beschrijft bijzondere gezichtsbepalende accenten in onze wijk. Een van die accenten is het Rijn- en Schiekanaal. In de tweede aflevering aandacht voor het kanaal zelf.

Bijna 2000 jaar geleden – lang voordat de eerste contouren van Leiden zichtbaar werden - vertoefden in de omgeving van wat nu onze wijk is, een groot aantal Romeinen. Het was in die tijd dat de Romeinse veldheer Corbulo zijn manschappen opdracht gaf een ruim 30 kilometer lang kanaal te graven om de verbinding van de Rijn met de Maas tot stand te brengen.

Deels was deze vaarroute al een feit maar hier en daar moest ze wat breder worden en sommige delen moesten opnieuw gegraven worden. Het was voor de langs de Rijn gelegeerde Romeinen belangrijk dat hierdoor de aanvoer van materieel en manschappen veel sneller werd.

Maar op een zeker moment vertrokken de Romeinen en het onderhoud van het kanaal werd langzamerhand minder en minder. Tenslotte slibde het kanaal grotendeels dicht. Toen Leiden na de middeleeuwen een grote stad was geworden, werden grote gebieden rondom de stad ingepolderd. Hierdoor ontstonden allerlei waterwegen zoals de Stadsmolensloot en de Roomburgerwetering. Deze laatste volgde ongeveer de route van het Corbulokanaal en sloot aan op de Vliet.

Leiden bleef groeien, wat aan het eind van de 19de eeuw resulteerde in de eerste bebouwing van de Rodenburger- en Roomburgerpolder. Ook de Leidse industrie groeide snel. Deze was toen vooral afhankelijk van bevoorrading over water. Vraag naar betere verbindingen

Schiekanaal

- *Het Rijn- en Schiekanaal is nog altijd één van de belangrijkste waterwegen van de stad.*

leidde in 1912 in de aanleg van het Rijn- en Schiekanaal.

Inmiddels was Leiden was eigenaar van het van oorsprong Zoeterwoudse grondgebied en in korte tijd werden tussen de Zoeterwoudse singel en het Rijn- en Schiekanaal woningen uit de grond gestampt. Sinds enkele jaren wordt ook de 'overzijde' bebouwd, precies op de plaats waar ooit de Romeinen hun 'Castellum Matilo' bouwden. Hier zijn tijdens het bouwrijp maken veel sporen gevonden van deze vroege bewoners. De Romeinen

die Matilo bevolkten hebben aan de wieg gestaan van wat nu nog altijd één van de belangrijke waterwegen van de stad is: het Rijn- en Schiekanaal.

Wie graag meer wil weten over deze periode en over de geschiedenis van het kanaal kan ik het boekje 'Matilo - Rodenburg - Roomburg. Van Romeins castellum tot moderne woonwijk' van C.R. Brandenburg en W.A.M. Hessing (Primavera/ dienst bouwen en wonen gem. Leiden) aanraden. <

*...die te draghen plehet
Vrucht die castanien heet,
Die sijn wel smakende ende heet,
Ende maken goeden mont:
Dies sijn si goet in winter stont,
Want si den maghen metten wine
Gheven macht verhit te sine.
Jacob van Maerlant (13e eeuw)
in 'Der Naturen bloeme'*

Op 10 oktober 2007 ontdekte ik tot mijn vreugde dat de Tamme kastanje (*Castanea sativa* Mill.) bij de Disselbrug ontwikkelde vruchten produceerde. Niet veel maar toch! En ik was niet de enige die ze ontdekte. De volgende dag vond ook Chaja Girard goed ontwikkelde kastanjes. Omdat deze boom nooit goede kastanjes levert zegt men dat hij steriel is.

Klimaat

In het voorjaar vormt deze boom nieuwe loten waarop relatief laat in het seizoen de bloemen, de katjes, verschijnen. Aan de basis, dicht bij de twijg, zitten enkele vrouwelijke bloemen; de andere zijn de mannelijke. De wind zorgt voor de bestuiving. Nu hield ik al langer de tamme kastanjes in Leiden en omgeving in de gaten. Ik had nooit goede vruchten gevonden. Dat verbaasde mij niet omdat Weeda *et al.* (1995) in de 'Nederlandse Oecologische Flora' schrijven: "Goede vruchtzetting treedt voornamelijk op in de zuidhelft van ons land". In het boek 'Bomen in de buurt' dat Jos Versteegen en ik in 2006 publiceerden staat op blz. 107 dat een buurtbewoner mij in juni 2004 vertelde dat hij al 74 jaar heeft waargenomen dat die boom geen goede kastanjes produceert. Dat verklaart natuurlijk mijn vreugde op 10 oktober.

Toen ik het de bewuste buurtbewoner vertelde vond ook hij enkele goede kastanjes. Is dit de eerste keer dat de boom kastanjes produceert? Waarschijnlijk niet, want enkele dagen later vertelde de heer P. Verhoog, medewerker groen bij de gemeente Leiden, dat hij vroeger ook goede kastanjes onder de boom had gevonden. De vondst van de kastanjes blijft bijzonder. Tamme kastanjes hebben een warme periode nodig voor de ontwikkeling van de vruchten. In Nederland is het vaak te koud. In augustus las ik al via het internet dat er dit jaar door de hogere omgevingstemperatuur kans zou zijn dat tamme kastanjes, die nooit goede vruchten produceren, het wel zouden doen. Voor mij was dat een reden om extra op te letten. Toen onze wijkbewoner Helias Udo de Haes mij naar de kastanjes zag zoeken vertelde hij dat hij ze zo'n 55 jaar geleden in Zeist al had verzameld. En de bomendeskundige uit Amsterdam, prof. J. Lever, vertelde mij onlangs dat hij in Amsterdam jaarlijks goede vruchten vindt. Ik twijfel nu aan de tekst van Weeda *et al.* Volgens mij wordt de ontwikkeling van de kastanjes beïnvloed door de standplaats, het locale klimaat en de erfelijke aanleg. Sommige bomen vormen waarschijnlijk kastanjes bij een lagere temperatuur dan andere.

Aanplant 'foutje'

Begin 2000 zijn er langs de van Vollenhovenkade enkele jonge bomen 'in groepjes van drie soortgenoten' aangeplant, onder meer tamme kastanjes tegenover de Moddermanstraat. Helaas, er is er 'een foutje' gemaakt. Er staan twee kastanjes

'Onze boom bij de Disselbrug is een jonge kleine tamme kastanje van 80-100 jaren oud'

en één okkernoot. Ik ben benieuwd of de kastanjes niet door de okkernoot, een snelle groeier, worden weggeconcurrereerd. En kunnen ze tegen de plantaardige stof juglon die in de bodem onder de okkernoot wordt gevormd (zie de wijkkrant van september 2007)? In het najaar van 2007 vormden deze bomen al bolsters met daarin onontwikkelde kastanjes. Dat de okkernoot per ongeluk in het groepje tamme kastanjes is terecht gekomen is als het ware symbolisch. Beide soorten zijn door de Romeinen ingevoerd. De tamme kastanje hoort thuis in Zuid- en Midden-Europa, Klein Azië, de Kaukasus, de Kaspische zee en Algarië.

Oude omvangrijke kastanjes

In Europa zijn er diverse tamelijk oude en dikke tamme kastanjes. Op Sicilië groeit een kastanje (zie A. Lewington & E. Parker (2000) in 'Eeuwenoude bomen') die al oud was toen Plato (ca. 428-348 v. Chr.) leefde. Het verhaal gaat dat

Giovanna, koningin van Aragon, in 1308 met honderd ruiters tijdens een zware onweersbui eronder schuilde. In 1770 was de omtrek 68 m. In de loop der eeuwen is de boom hol geworden; er is zelfs een woning in die boom geweest. In 1865 was de boom opgesplitst in vijf delen waarvan er nu nog drie leven die 3,5 tot 4,5 m van elkaar verwijderd zijn. In Pont l'Abbé (Frankrijk) is een 800-1000 jaar oud exemplaar met een omtrek van 14,10 m (J. Pater (2006) in 'Monumentale bomen in Europa'). De oudste en dikste (holle) tamme kastanje (ca 450 jaar, omtrek ca 8,50 m) in Nederland staat in de Heerlijkheid Beek nabij Nijmegen en heeft de bijnaam 'de Kabouterboom'. Deze kastanje is al een paar keer in brand gestoken, onder meer in 2005. Het lijkt er op dat de boom ook deze laatste aanval heeft overleefd.

Onze boom bij de Disselbrug is een jonge kleine tamme kastanje van 80-100 jaren oud, maar hij behoort daarmee wel tot de oudste bomen van onze wijk. Ik wilde hem opmeten maar dat leverde problemen op. De boom had vroeger aan één zijde een dikke tak die er af is gebroken. Op ca 1,30 meter hoogte zit nu een lidteken. Daar is de omtrek 2,52 m. Ik vermoed dat de stam op die plaats vroeger veel dikker was. 50 cm hoger is de omtrek slechts 2,16 m. Ik weet niet of deze boom oud zal worden. Op de plaats van het lidteken zijn insecten (kevers?) aan het knagen gegaan. Daaraan behoeft de boom niet onmiddellijk te overlijden. Een nauwe verwant, de Amerikaanse kastanje, *Castanea dentata*, is ook in ons land ingevoerd. Die soort heeft in Amerika en ook bij ons - heel erg te lijden van de schimmel *Endothia parasitica*. Deze schimmel, die ook onze tamme kastanje kan aanvallen, vormt een veel grotere bedreiging dan de kevers.

▪ Jonge kleine tamme kastanje van 80-100 jaar oud bij de Disselbrug in het Plantsoen.

Lekkere vrucht

Castanea is het Latijnse woord voor kastanje; *sativa* betekent gekweekt. De tamme kastanje behoort tot de napjesdragers familie, de Fagaceae en is geen nauwe verwant van de paardenkastanje. Deze laatste hoort thuis in de Zeepboomfamilie, de Sapindaceae. Sommige mensen vinden dat de vruchten van beide kastanjes op elkaar lijken; dat is betrekkelijk. Beide zijn roodbruin. De verse vrucht van de paardenkastanje is

glimmend en die van de tamme niet. De laatste heeft een pluizig puntje dat herinnert aan de stempel en de stijl van het bloemetje waaruit hij is ontstaan. In de uiterst stekelige bolster van de tamme kastanje worden vaak drie vruchten naast elkaar gevormd. Later kun je amper zien dat ze er met zijn drieën inzaten. De stekelige bolster van de paardenkastanje bevat lang niet altijd drie vruchten en ze zitten er ook anders in. Als ze met zijn tweeën of met zijn drieën in een bolster zaten zijn ze voor een deel afgeplat. Deze kastanjes smaken bitter. Die van de tamme zijn heel lekker en zijn rond de kerst in de groentewinkels volop te koop. Die kastanjes zijn waarschijnlijk uit zuidelijke landen ingevoerd waar ze groter en zoeter worden dan hier. Of Jacob van Maerlant zelf kastanjes heeft gezocht weet ik niet. In zijn tijd groeide de boom lang niet overal. Ook ik houd wel van zo'n versnapering bij een glas wijn. De door mij verzamelde kastanjes eet ik echter niet op. Die zitten al in een potje met aarde in de hoop dat ze gaan kiemen. <

advertentie

‘Als wij in de grond spitten, vonden we soms nog botjes.’

Mevrouw Van de Poel (1928) bewoont al 56 jaar een monumentaal huis onder de rook van de Petruskerk. Haar herinneringen geven een kleurrijk beeld van dit deel van de Professorenwijk vanaf de jaren vijftig. Ze vertelt levendig over de geschiedenis van het huis en de tuin en over de bijzondere manier waarop zij en haar man aan het huis zijn gekomen.

Haar band met het huis heeft een bijzondere oorsprong. Vader had in Oegstgeest een expeditiebedrijf. Rond 1935 kreeg hij twee opdrachten. Hij moest de grond van een kerkhof bij Molen de Valk uitgraven. Tegelijkertijd moest de polder waar de Professorenwijk gepland was opgehoogd worden. Hij besloot de twee klussen te combineren en de afgegraven grond rond Molen de Valk te gebruiken voor de op-

hoging. “Toen wij later in het huis kwamen wonen en in de tuin gingen spitten, vonden we soms botjes.”

“Mijn vader had de opdracht in de crisistijd gekregen en er bleek geen geld om hem uit te betalen. In plaats daarvan kreeg hij dit huis en verhuurde dat. Na ons huwelijk zijn mijn man en ik er in 1951 gaan wonen. Vanwege de woningnood golden er toen strenge regels. Wij waren verplicht om twee huurders te nemen. Een oude dame hielden we over van de vorige huurders en daar kwam een priester uit Limburg bij. Die studeerde hier wiskunde. Die dame is nog vaak oppas geweest voor ons eerste kind, tot zij stierf. De priester keerde na vier jaar terug naar Limburg. Nu hadden we volop de ruimte.” Dat kwam goed van pas want in tien jaar kreeg het echtpaar zeven kinderen.

KVP

Ze kreeg bijna alle kinderen thuis, met hulp van huisarts Wijdicks. “Alleen bij

▪ *Mevrouw Van de Poel.*

de eerste zou hij voor zijn huwelijk naar Brabant gaan. Hij raadde me aan om wonderolie te nemen om de bevalling te versnellen, zodat hij erbij kon zijn. Maar dat hielp niet. Na de eerste bevallingen was er dag en nacht kraamhulp en je mocht dagen in bed blijven rusten, heel anders dan nu.”

Haar man was vaak van huis, ook ‘s avonds. Hij was als jurist tien jaar repetitor en ging daarna in Den Haag werken bij het Instituut voor Bestuurswetenschappen. Tevens was hij voorzitter van de plaatselijke afdeling van de Katholieke Volkspartij (KVP), gemeenteraadslid namens die partij, actief in de padvinderij en koördirigent bij de Sint Willibrordkerk in Oegstgeest. Hij werd door de Leidse burgemeester Van Kinschot gevraagd om ‘chef kabinet’ te worden, een soort rechterhand van de burgemeester. Even later kwam de post van gemeentesecretaris vrij. Hoewel er een concurrent voor de functie was, werd hij gekozen, omdat de gemeenteraads-

leden wisten wat ze aan hem hadden. "Dit ondanks het feit dat sommige leden zeiden niet op een katholiek te kunnen stemmen al vonden ze hem nog zo aardig."

Meisje van Lidwina

Mevrouw Van de Poel had vanaf de jaren vijftig haar handen vol aan haar grote gezin. Ze beschikte alleen over een kleine wasmachine en ze breide en naaide de kleren voor haar kinderen zelf. "Maar in die tijd kon je nog gemakkelijk hulp krijgen. Aan de Zoeterwoudsesingel stond het Lidwinahuis. Dat was een kloosterhuis van nonnen dat als internaat voor zwakbegaafde voogdijmeisjes fungeerde. Dat waren meisjes die uit huis waren geplaatst. De nonnen gaven hen een huishoudelijke opleiding en hielden ze flink onder de plak. Met 17 jaar konden ze dan een dienstje nemen. Veel mensen hadden in die tijd een meisje van Lidwina, wij ook. Met 18 jaar konden ze zelfs voor dag en nacht in dienst komen."

Zeepkist in de tram

Begin jaren vijftig woonden er vooral gezinnen met tienerkinderen rond de Petruskerk, maar al snel kwamen er meer gezinnen met jonge kinderen. Het buurgezin Van der Heijden telde zes kinderen van dezelfde leeftijd als die van haar eigen gezin en dat werden natuurlijk speelkameraadjes. Er was nog geen ventweg, de blauwe tram reed midden over de Lammenschansweg. Niemand had bijna nog een auto. Het gezin Van de Poel schafte er begin jaren zestig één aan, nadat de tramverbinding naar Den Haag werd opgeheven. Daarmee ging haar man naar zijn werk. De kinderen konden naar hartenlust op straat spelen, bijvoorbeeld met een zeepkist op wielen. "Op zondag nam mijn man de kinderen in de blauwe tram soms mee naar Katwijk. Dan stonden ze op het balkon, samen met die grote zeepkist. Daar konden ze de duinen mee af."

Pruimtabak

"De huizen aan de Lammenschansweg hadden nog allemaal een kolenkachel. De kolenboer kwam aan huis, er zat er één in de Van der Waalstraat. Ook de melkboer kwam aan huis. Een koelkast had je nog niet, dus je kocht elke verse melk uit de bus. Je kon trouwens voor alle boodschappen in de buurt terecht. Behalve Nozeman was er toen ook nog slager Zwartjes. De kinderen kochten snoep bij bakkerij Tijsterman en gingen naar de kapper bij Verver, allebei in de Van der Waalstraat.

'De kinderen konden naar hartenlust op straat spelen, bijvoorbeeld met een zeepkist op wielen.'

Dat is de vader van de kapper die er nu nog zit. Er waren diverse kruideniers Van Mil, Janson, Van Schie en Juffermans en een viswinkel op de plaats waar nu Marthy's Haarstudio zit. In de Buys Ballotstraat zat een fietsenmaker, de oude meneer Kloots. Hij pruimde tabak en spuugde het sap uit in een zinken bak. Schoenmaker Spienburg zat in de Hugo de Vriesstraat op de hoek met de Van Bemmelenstraat."

Zeven uur dienst

Er was in die tijd een grotere bezetting van de kerk in vergelijking met nu. "In de pastorie aan de Lorentzkade woonde een pastor en vier kapelaans. Die waren allemaal aan de Petruskerk verbonden. Nu is nog maar één pastor die in verschillende kerken fungeert en hier zelf niet woont. Er waren ook veel meer diensten dan nu. Op zondag begon de eerste al om zeven uur in de morgen. Daar ging ik altijd naar toe. Dan kon mijn man op de kinderen

de vroege zondagsdienst van zeven uur kon overigens niet iedereen bekoren. Een professor die op de Lorentzkade woonde is zelfs gaan klagen. Uiteindelijk is hij om die reden verhuisd."

Kapelaans op vrijersvoeten

In de jaren zestig veranderde de sfeer in kerk. "De kapelaans gingen op een gegeven moment op vrijersvoeten. Veel priesters traden uit in die jaren. De Petruskerk had voor de oorlog grote plannen gehad om een patronaatsgebouw aan de kerk vast te bouwen. Op dat moment was daar echter geen geld voor. Wel werd alvast de fundering gelegd. Kort na de oorlog was er nog steeds geen geld. In de jaren zestig veranderden de ideeën en het werd slechts een klein zaaltje. Er was toen een grote punt grond over. Dan woon je in een nette buurt, maar dat terrein werd als vuilnisbelt gebruikt. Mensen leegden daar hun cokesbakken. Er lagen oude aanrechten die mensen over hadden na verbouwingen. De kerk was het op een gegeven moment ook zat. Onze buurman, meneer Van der Heijden, zat in het kerkbestuur. Hij vroeg of wij interesse in die grond hadden. We mochten het niet kopen maar wel voor een symbolisch bedrag huren. Wel moest je

▪ *Meneer Van de Poel met kinderen onderweg naar het 3 oktoberfeest 1958.*

passen. Daarna stapte hij direct op de fiets naar Oegstgeest waar hij als dirigent in de katholieke kerk al om half negen het koor leidde. Het klokkengelui voor

dan overpad verlenen aan de burelen. Later konden we de grond toch kopen. In het bijgekomen stuk tuin kom je soms stukken fundering tegen." <

Herman Theodoor Colenbrander

In deze rubriek wordt een professor, naar wie een straat uit de wijk vernoemd is, uitgelicht. Deze keer is dat Herman Theodoor Colenbrander. Hij werd in 1925 aan de Leidse Universiteit benoemd tot hoogleraar in de vaderlandse geschiedenis.

Tegenwoordig heet het fraude of plagiaat. Academics die bedoeld of onbedoeld citeren uit andermans werk zonder daarbij de bron(nen) te noemen. Enkele studenten hebben zich hier laatst nog schuldig aan gemaakt. Ook een Leids hoogleraar werd er enkele jaren geleden van beschuldigd. Toen heette het plagiaat. Deze 'misstappen' zijn echter niet van de laatste tijd. Ook één van onze vernoemde professoren heeft zijn vingers gebrand aan een dergelijk vergrijp: de in Drachten geboren (13-12-1871) Herman Theodoor Colenbrander.

Wat was het geval: begin 1933 verschijnt in 'De Gids' - waar Colenbrander sinds 1906 redacteur is - een artikel van hem ter gelegenheid van de herdenking van de geboortedag van Willem van Oranje

(1533- 1584). Colenbrander heeft daarvoor diverse bronnen gebruikt. Eén van die bronnen is 'Histoire de Belgique' van Henri Pirenne. Professor Pieter Geyl, die blijkbaar specialist in deze tijd (16de eeuw) is, vindt grote stukken tekst in dat artikel die 'schaamteloos overgeschreven' zijn. Colenbrander houdt op 6 januari 1933 een herdenkingsrede die voor een groot deel op dit artikel berust. Enkele dagen later wordt Colenbrander beschuldigd van plagiaat. Nader onderzoek door de universiteit leidt tot de conclusie dat niet in zijn uitgesproken rede, maar wel in het artikel onrechtmatig gebruik heeft gemaakt van bronnen.

Op 13 januari 1933 wordt Colenbrander 'op het matje' geroepen bij Rector-magnificus Johan Huizinga. Huizinga wil Colenbrander duidelijk maken dat hij uit

dit voorval zelf de consequenties moet trekken. Hij vindt dat het beter is dat Colenbrander zijn ambt neerlegt, zijn redacteurschap van De Gids beëindigt en zich uit de wetenschappelijke wereld terugtrekt. Colenbrander reageert daarop nogal laconiek waardoor hun vriendschappelijke verstandhouding behoorlijk beschadigd raakt.

Terugkijkend op Colenbranders 'pijnlijke vergissing' blijkt deze grotendeels te wijten aan overbelasting. Hij was met van alles en nog wat bezig om zijn gezin in deze jaren van crisis te onderhouden; een levensbeschrijving van Jan Pietersz. Coen en een tweedelige biografie over Koning Willem I en nog wat kleinere projecten.

Colenbrander is nooit officieel bestraft

voor deze affaire en is als hoogleraar aangebleven. Uiteindelijk kwam in 1940 aan het hoogleraarschap een einde toen de Universiteit door de bezetter werd gesloten. In 1941 zegt hij het redactielidmaatschap van De Gids op.

Daarna hoogleraar in de vaderlandse geschiedenis (tot 1940). En als Colenbrander in 1945 overlijdt laat hij een schat aan werk na.

Herman Theodoor Colenbrander (Herman) studeert letteren aan de Leidse Universiteit. Hij studeert vrijwel gelijktijdig vaderlandse geschiedenis bij R. Fruin én algemene geschiedenis bij P.L. Muller. Colenbrander had graag willen promoveren bij Fruin, maar die

huwelijk met Maria Theresia Hering. Uit dit huwelijk worden vier dochters en twee zonen geboren.

In 1908 wordt Colenbrander benoemd tot lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen. In 1910 volgt de benoeming tot directeur van het Bureau voor Geschiedkundige Publicatiën en wordt hij door de Juridische Faculteit in Leiden toegelaten als privaat-docent, wat in 1917 tot een lectoraat leidt tot hij in 1918 hoogleraar wordt. Hij gaat de geschiedenis van Nederlands-Indië doceren in Leiden om in 1925 het onderwijs aan de Indologen weer te verlaten om zijn promotor van 1895, P.J. Blok, op te volgen als hoogleraar in de vaderlandse geschiedenis. Van Colenbrander wordt wel gezegd dat hij niet geboren is om de toehoorders aan zijn lippen te laten hangen. Toch werden zijn colleges druk bezocht.

Na alle trammelant in 1933 ging Colenbranders gezondheid zienderogen achteruit en moest hij diverse nevenfuncties naast zich neer leggen. Op 6 november 1940 neemt hij afscheid als hoogleraar als gevolg van de eerder genoemde bezetterskwestie. Colenbrander zou worden vervangen door een nazi. Dat dit uiteindelijk niet gebeurde is mede te danken aan het verzet tijdens de oorlogsjaren van het universiteitspersoneel. Ook Colenbrander heeft daar een bescheiden rol in gespeeld. In deze moeilijke jaren bloeit de oude vriendschap met onder andere Huizinga ook

Zelf zegt Colenbrander over de plagiaat affaire: "Het was nooit de bedoeling geweest mezelf er gemakkelijk vanaf te maken en het risico te lopen mijn naam te grabbel te gooien."

Dat klopt ook wel, want deze gebeurtenis geeft een totaal verkeerd beeld van de persoon Colenbrander die net als zijn tijdgenoten op hoog niveau presteert. Hij is van 1918 tot 1925 hoogleraar in de geschiedenis van 'Nederlands Indië'.

was in 1894 met emeritaat gegaan en zijn leerstoel overgedragen aan P.J. Blok. Dus mocht Colenbrander in 1895 zijn dissertatie bij hem komen verdedigen. Zijn proefschrift zou hij later bijwerken tot een driedelig werk, handelend over de 'Patriottentijd 1766 - 1787'. Na zijn studie wordt Colenbrander in 1897 benoemd tot adjunct-rijksarchivaris bij het Rijksarchief in Den Haag. Op 1 oktober 1900 treedt hij in het

weer op. Colenbrander kan dan nog net getuige zijn van de bevrijding van Nederland. Enkele maanden later, op 8 oktober 1945, overlijdt hij, op 73 jarige leeftijd.

<

advertentie

Wijkvereniging

Vereniging Professoren- en Burgemeesterswijk

Postbus 11129 - 2301 EC Leiden
KvK 40448253

Thomas van Duin (voorzitter)
Telefoon: 06 23866740 - 513 1233

E-mail: voorzitter@profburgwijk.nl

Rudmer Dalstra (secretaris)

Telefoon: 513 38 84

Van den Brandelerskade 15 - 2313 GV Leiden

E-mail: secretaris@profburgwijk.nl

Ad van der Waals (penningmeester)

Telefoon: 512 18 89

E-mail: bureau@advanderwaals.nl

Hendrik van Sandick (bestuurslid)

Telefoon: 512 43 30

E-mail: sandicksopers@hetnet.nl

Frans Hoek (bestuurslid/webmaster)

Telefoon: 513 43 11 / 06 5493 4510

E-mail: FransHoek@profburgwijk.nl

**Rob Beurse (bestuurslid/redactie
wijkkrant)**

Telefoon: 514 00 95

E-mail: Redactie@profburgwijk.nl

De Buurt

Bewonerscommissie Zuidoost

(samenvoeging van de bewoners-
commissies Rijndijk e.o. en Temminckstraat e.o.
van Woningstichting Ons Doel)

Secretaris: E.C. Meyer

Professorenpad 25 - 2313 TA Leiden

Telefoon: 522 21 55

Voorzitter: C. Monfils

Kanaalstraat 1 - 2313 NN Leiden

Telefoon: 512 08 59

Overige bestuursleden:

Joke Lefebre (penningmeester)

Gerrit Mets (lid)

Neel Schroef (lid)

Buurtactiviteiten Roomburg

Van Vollenhovenkade 1

(in clubgebouw van Hockeyclub Roomburg)

Telefoon: 513 24 62

E-mail: roomburg@lwo.nl

Postadres: Stadsdeelbureau Zuid

Boshuizerlaan 5 - 2321 SG Leiden

Buurtactiviteiten Roomburg is van ma t/m do
geopend van 8.00 tot 17.00 uur.

**Stichting Radius /
Leidse Senioren Zelfstandig Zuid
Oost**

Professorenpad 1 - 2313 TA Leiden

Telefoon: 707 42 00

E-mail: l.koolhaas@radius.nl

Politie

Politie Bureau Zuid

Vijf Meilaan 153b - 2321 RK Leiden

Telefoon: 0900 - 8844

Religie

Oud-katholieke Parochie

Parochie: pastoor drs. R. Bosma

Kerkgebouw / parochiecentrum:
Cronsteinkade 2 - 2313 GX Leiden

Telefoon: 512 40 77

R.K. Petrusparochie

Lammenschansweg 40

Pastoor J. Smith

Herensingel 3 - 2313 JS Leiden

Telefoon: 512 19 12

Protestantse Kerk Nederland

Vredeskerk

Predikant: dr. G.J. Venema

Van Vollenhovenkade 21 - 2313 GG Leiden

Telefoon: 514 23 17

Scholen

B4KIDS KC. Peuterpallet

Oppenheimstraat 4 - 2313 JE Leiden

Telefoon: 516 04 44

B4KIDS BSO De Basisbende

Oppenheimstraat 2 en 6 - 2313 JE Leiden

Telefoon: 512 43 69

Peuterspeelzaal De Glijbaan

Burggravenlaan 17a - 2313 HM Leiden

Telefoon: 5121331

Peuterspeelzaal Olleke Bolleke

Oppenheimstraat 2 - 2313 JE Leiden

Telefoon: 513 10 61

Stichting 't Kasteel

Buitenschoolse opvang

Sportpark Roomburg

Telefoon: 513 54 74

Bonaventuracollege

Burggravenlaan 2 - 2313 HV Leiden

Telefoon: 566 01 66

Stedelijk Gymnasium

Fruinlaan 15 - 2313 EP Leiden

Telefoon: 512 13 65

Openbare Basisschool Lorentz

Van Vollenhovenkade 19 - 2313 GG Leiden

Telefoon: 514 17 77

P.C. Basisschool Roomburg

Van Vollenhovenkade 15 - 2313 GG Leiden

Telefoon: 513 09 58

R.K. Basisschool Sint Joseph

Oppenheimstraat 8 - 2313 JE Leiden

Telefoon: 513 22 63

Speeltuin

Speeltuin 'de Speelschans'

Van Vollenhovenkade 22

Secretaris: Maarten Gombert

Pieter de la Courtstraat 107 - 2313 BS Leiden

Telefoon: 568 03 56

E-mail: Natalie.Maarten@tiscali.nl

Sportclubs

Hockey - LHC Roomburg

Sportpark Roomburg

Postbus 11077 - 2301 EB Leiden

Telefoon: 513 22 25

Korfbal - LKV Sporting Trigon

Zoeterwoudsesingel 50 - 2313 EK Leiden

Telefoon: 514 27 88

Tennis - TC Roomburg

Tennispark Roomburg

Telefoon: 531 67 50

**RK Gymnastiek- en Volleybalverg.
Groen-Wit**

Telefoon: 514 91 27

E-mail: info@groenwit.nl

www.groen-wit.nl

Gymnastiekverg. Nieuw Brunhilde

Telefoon: 521 53 08

Web: www.nieuwbrunhilde.nl

Wijk
wijzer

Wijkbeheer

Dienst Milieu en Beheer Gemeente Leiden

Sector Wijkbeheer,

wijkteam stadsdeel Zuid

Postbus 9100 - 2300 PC Leiden

Boshuizerlaan 5 - 2321 SG Leiden

Telefoon: 516 76 15

Wonen

Woningstichting Ons Doel

Schuttersveld 65 - 2316 ZZ Leiden

Telefoon: 522 20 25

Zorg

Stichting Thuiszorg Groot Rijnland

Verbeekstraat 19-21 - 2332 CA Leiden

Telefoon: 5161415

**Voor wijkverpleging en gezinshulp:
uitleencentrale**

Van Vollenhovenkade 25 - 2313 GG Leiden

Telefoon: 512 18 94

Stichting Maatschappelijke

Dienstverlening Midden Holland

Boshuizerkade 44 - 2321 TT Leiden

Telefoon: 531 35 32

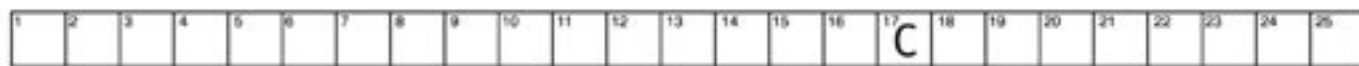
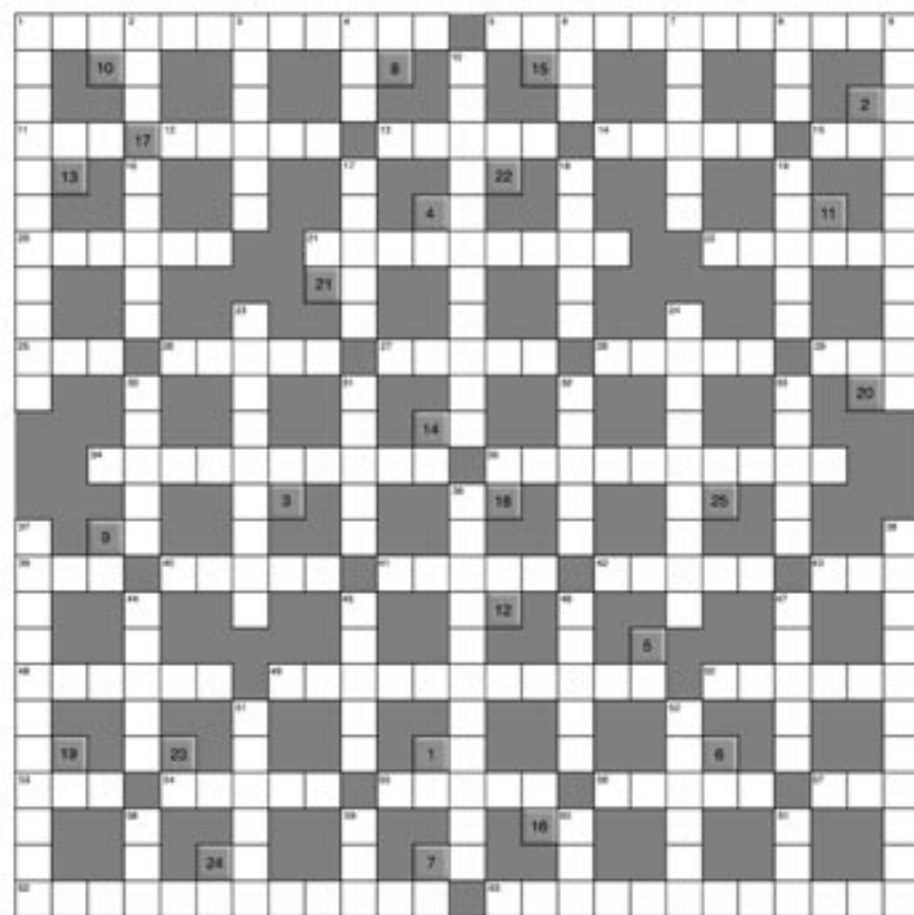
Verzorgingscentrum Lorentzhof

Lorentzhof 1 - 2313 GA Leiden

Telefoon: 514 95 95

De professorenpuzzel

Los de puzzel op door beantwoording van de gestelde vragen. De vragen zijn gesteld aan de hand van de tot nu toe verschenen artikelen van de rubriek 'De professor'. Als het hele puzzelveld is ingevuld kunt u met behulp van de cijfers in de grijze vakjes het 25 letterwoord oplossen. Zo'n vakje grenst – op één na (17, en die is alvast voor u ingevuld) – aan twee puzzelvakjes. De letter in één van deze twee vakjes hebt u nodig om het 25 letterwoord te vinden. Stuur uw oplossing naar: Redactie Wijkkrant, t.a.v. R. Beurse, Kapteynstraat 33, 2313 RL Leiden. Onder de inzenders van de goede oplossing worden 3 x twee boeken over onze wijk verloot. U kunt uw uitslag niet e-mailen! Succes!

VERTICAAL

1. Melchior Treubs vader was burgemeester. Van welke gemeente? **2.** Hoe heet tegenwoordig het chemieconcern waar Beyerinck werkte? **3.** In de inleiding over het artikel van Kapteyn komt de grote sterrenkundige Copernicus voorbij. Welke nationaliteit had deze Copernicus? **4.** Hoeveel jaren was Bakhuis Roozeboom hoogleraar te Amsterdam? **6.** Een van de belangrijkste geloofsstromingen in China is behandeld in het artikel over Duyvendak. Het woord betekend 'weg' in de zin van 'de weg die bewandeld moet worden'? **7.** Een van Thorbecke's voornamen? **8.** Cosijn doceerde Germaans. Welk soort Germaans? **9.** De Leidse instrumentenmakersschool was vroeger ondergebracht in een pand aan het Steenschuur. Waar staat die school tegenwoordig? **10.** Een groot deel van de Leidse professoren 'van de wijk' is op deze begraafplaats ter aarde besteld. **16.** Over welk land gaat de studie van de Sinologie? **17.** In 1894 komt P.J. Blok naar Leiden. Van wie neemt hij de leerstoel over? **18.** De woonplaats waar Nederlands

eerste vrouwelijke hoogleraar haar laatste jaren sleet. **19.** Hoe heette de leer waarin Bakhuis Roozeboom onderwees? **23.** Achternaam van de stichter van plantentuin 'buitenzorg' op Java (zie De Vries of Temminck). **24.** Welke titel hebben alle hoogleraren, zowel letterkundige, natuurwetenschappers of rechtsgeleerden, gemeen? **30.** Welke 'kunde' bedreef Hugo de Vries? **31.** Snouck Hurgronje moest en zou een belevaar meemaken, maar westerlingen werden er niet geduld. waar? **32.** Van welk klein deeltje was Van 't Hoff in zijn tijd al overtuigd van het bestaan, nog voor het bestaan ervan bewezen werd? **33.** Lorentz, maar vooral Kamerlingh Onnes hadden veel steun aan de berekeningen van deze van origine Leidse wetenschapper? **36.** Wat is de overkoepelende naam voor de studie van talen, gesproken dan wel geschreven? **37.** Temminck's leermeester hield zich bezig met de anatomie van vogels. Wat was hij? **38.** Een straat vernoemd naar een Leids wetenschapper, maar gelegen in de Burgemeesterswijk? **44.** Voornaam van een van onze grootste wis- en sterrenkundige uit de 16de-17de eeuw (zie Kapteyn)?

HORIZONTAAL

1. Asser heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van een belangrijk internationaal gerechtshof in Den Haag. Hoe heet dit gebouw? **5.** Buys Ballot was wiskundige, maar in welke andere discipline verwierf hij bekendheid? **11.** Gebruikte Beijerinck als eerste de term 'virus', de ontdekking ervan staat op naam van D. Ivanovsky. Wat was Ivanovsky's nationaliteit? **12.** In welke stad werkte Beijerinck een groot deel van zijn leven? **13.** In het artikel over o.a. Asser wordt het Franse woord voor 'recht' (van rechten) gebruikt. Hoe spel je dat? **14.** Duyvendak studeerde Chinees. Bij welke hoogleraar liep hij colleges (achternaam)? **15.** Thorbecke is verantwoordelijk voor hervormingen in het onderwijs. Welke instelling is door zijn inzet ontstaan? **20.** Wat is de naam van het gas dat Kamerlingh Onnes op 10 juli 1908 vloeibaar wist te krijgen? **21.** Welke van de 41 vernoemde professoren ligt als enige begraven op Rhijnhof? **22.** Lorentz, Kamerlingh Onnes, Zeeman en Van der Waals waren allen natuurkundigen. Wat is de hedendaagse term voor natuurkunde? **25.** Een lichtgolf (of deeltje) legt van punt A naar punt B 9460 miljard km af. Hoeveel jaar duurt deze reis? (zie Kapteyn). **26.** Huizinga haalde zich de woede van de nazi's op de hals door een Duits spreker de deur te wijzen. Hoe heette deze spreker (zonder tussenvoegsel)? **27.** Drie bekende broers: Melchior, Hector en Willem. Wat is hun achternaam? **28.** Welke rechtsvorm was het werkgebied van Modderman? **29.** Lorentz heeft een bijdrage geleverd aan de afsluiting van wat nu het IJsselmeer heet, daarvoor was het geen meer maar een... **34.** Hoe heet de straat vernoemd naar Nederlands eerste vrouwelijke hoogleraar in de rechten? **35.** Een andere benaming voor de term professor? **39.** Huidige afgekorte naam van de universiteit waar o.a. Kapteyn colleges gaf? **40.** Voormalige naam van de Nederlandse kolonie waar o.a. Snouck Hurgronje en Treub hun werk deden? **41.** Vóór de negentiende eeuw werd er vooral in deze taal onderwezen. **42.** De familie Asser kwam uit een belangrijke geloofsgemeenschap. Welke was dat? **43.** De collectie van Naturalis was ooit ondergebracht in een pand aan het Rapenburg. Welk museum is daar nu gevestigd (afk.)? **48.** Voornaam van Stieltjes. **49.** In welke discipline was Lorentz hoogleraar? **50.** De vader van Lorentz was kweker. Wat was zijn voornaam? **53.** Kamerlingh Onnes heeft eigenhandig een school op poten gezet. Hoe heet die school (afk.)? **54.** Deze generaal, in Atjeh gestationeerd, raakte in conflict met Snouck Hurgronje. Zijn achternaam (zonder tussenvoegsel)? **55.** Wat is de officiële familienaam van Heike (Kamerlingh)? **56.** In deze taal werden vooral rond 1900 de onderzoeken, verhandelingen en proefschriften geschreven? **57.** Welk lichaamsdeel gebruikte Buys Ballot in het onderzoek naar het Dopplereffect? **62.** P.J. Blok was geestelijk vader van de serie 'Eene Hollandsche stad...'. Welk aspect van Leiden beschreef Blok in deze serie? **63.** Buitengewone prestaties van academici vragen om buitengewone waardering. Hoe heet die vorm van waardering, vaak door een andere dan de eigen universiteit verleend?

Advent en Kerst in de kerken

St. Petruskerk Lammenschansweg

23 december	16.00 uur	Kerstsamenzang
24 december	19.00 uur	Gezinsviering Kinderkoor crèche Kerstavond
24 december	23.00 uur	Nachtmis St.Petrusprojectkoor
25 december	09.30 uur	Euch. Viering Cantorij
25 december	12.00 uur	Kindje Wiegen
26 december	09.30 uur	Euch Viering Samen zang
31 december	17.00 uur	Woord- en Gebedsviering W&G Koor
1 januari	09.30 uur	Euch.Viering Samen zang (Moeder Maria Gods)

Vredeskerk van Vollenhovenkade

24 december	16.00 uur	Kinderkerstfeest voor kinderen uit de wijk. Alle kinderen en hun ouders die zin hebben om te komen zijn van harte welkom!
24 december	18.30 uur	eenvoudige maaltijd; opgave voor 16 december bij mevr. J. Kramer, tel. 5130920
24 december	20.00 uur	Kerstavonddienst; ds F.D. Rooze, m.m.v. Cantorij Vredeskerk
25 december	10.00 uur	Kerst; dienst van Schrift en Tafel, dr G.J. Venema; m.m.v. jongerenkoor Dawwagiem
30 december	10.00 uur	eredienst; dr G.J. Venema

Kerstsamenzang in de wijk

Ook dit jaar is er weer een Wijk-kerstsamenzang in de St. Petruskerk aan de Lammenschansweg. Natuurlijk zijn er rond de kersttijd de nodige kerstconcerten, maar daar mag waar u slechts in stilte toehoren.

Maar wie wil er nu niet in zijn eigen wijk bijeenkomen om zelf samen mooie kerstliedertjes te zingen? Weet u nog hoe al die kinderen straalden toen ze midden op het plein in de Petruskerk apart onder leiding van de dirigent, in canon, een eigen kerstlied mochten zingen? Elkaar daarna ontmoeten, met een beker chocolademelk of een glas Glühwein in de hand, viel ook

erg in de smaak. Dat alles maakt het zinvol om deze traditie voort te zetten. Op zondag 23 december gaan de deuren van de kerk om 15.30 uur open. De samen zang begint om 16.00 uur en duurt ongeveer tot 17.00 uur. In de wijk, voor de wijk en door de wijk: 'Wij komen tezamen', een mooi begin van de kerstweek.